

**JAARVERSLAG
COMMANDERIJ COLLEGE
2019**

INHOUD

VOORWOORD	2
1. ALGEMENE INFORMATIE	3
1.1 STICHTING EN IDENTITEIT	3
1.2 SCHOOLPLAN 2019-2023	3
1.3 ORGANISATIE	4
2. ONDERWIJS	6
2.1 HET ONDERWIJS IN CIJFERS	6
2.2 EEN ZACHTE LANDING	8
2.3 DE LEERLING EIGENAAR VAN LEER- EN GROEIPROCES	9
2.4 ONTWIKKELINGSGERICHT EN PERSPECTIEFRIJK	9
2.5 GOED EN VEILIG PEDAGOGISCH-DIDACTISCH KLIMAAT	9
2.6 ONTMOETINGSSCHOOL	9
2.7 PASSEND ONDERWIJS	9
2.8 TOETSING EN EXAMINERING	10
3. PERSONEEL	11
3.1 HET COMMANDERIJ COLLEGE ALS WERKGEVER	11
3.2 STRATEGISCHE HR THEMA'S 2019-2023	11
3.3 EN VERDER	12
3.4 PERSONELE GEGEVENS IN CIJFERS	13
4. VERANTWOORDING BESTUUR	15
4.1 BESTUUR	15
4.2 CODE GOED BESTUUR EN VERANTWOORDING	15
4.3 ONDERWIJSKWALITEIT	15
4.4 SAMENWERKING	15
4.5 PROJECTEN	17
4.6 INFORMATIEBEVEILIGING EN PRIVACY	19
4.7 KLACHTEN	19
5. VERANTWOORDING MEDEZEGGENSCHAPSRAAD	20
5.1 MEDEZEGGENSCHAP OP HET COMMANDERIJ COLLEGE	20
5.2 ONDERWERPEN IN 2019	20
5.3 BIJZONDERHEDEN IN 2019	21
6. VERANTWOORDING RAAD VAN TOEZICHT	22
6.1 GEGEVENS TOEZICHTHOUDERS	22
6.2 WERKZAAMHEDEN RAAD	23
6.3 ZELFEVALUATIE EN PROFESSIONALISERING RAAD VAN TOEZICHT	24
6.4 CODE 'GOED ONDERWIJSBESTUUR VO'	25
6.5 AANDACHTSPUNTEN 2020	25
7. FINANCIËLE VERANTWOORDING	26
7.1 FINANCIËN ALGEMEEN	26
7.2 CONTINUÏTEITSPARAGRAAF	30
7.3 FINANCIËLE TOELICHTING OP DE JAARREKENING	34
7.4 TREASURYVERSLAG	37
BIJLAGE1: FINANCIËLE JAARREKENING	38

Voorwoord

Het jaarverslag 2019 van Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert en omstreken, oftewel het Commanderij College met haar twee vestigingen in Gemert en een vestiging in Beek en Donk, ligt voor u.

2019 was een mooi doch dynamisch jaar! Een jaar vol veranderingen en het zoeken naar een nieuwe balans. En met trots kan ik vermelden: "Het gaat goed op het Commanderij College!"

In dit jaarverslag willen we laten zien hoe het met het Commanderij College, het onderwijs dat wij verzorgen en de resultaten van de leerlingen is gegaan. Ook willen we op deze manier laten zien wie we zijn, waar we staan en waar we mee bezig zijn. Dit doen we door terug te kijken, door vast te stellen wat er is bereikt en ook door te laten zien waar we mee bezig zijn.

We beginnen met enige algemene informatie over de school: Wie zijn we? Waar staan we voor? Wat zijn onze pijlers? En hoe ziet de organisatiestructuur eruit? Daarna is er in dit jaarverslag aandacht voor onderwijs, personeel, het bestuur en de financiële verantwoording. Ook laten we zien hoe de medezeggenschapsraad en de raad van toezicht hebben gefunctioneerd. Door al deze verschillende invalshoeken hopen we een compleet plaatje te bieden van wat het Commanderij College is.

Mocht u na het lezen van dit jaarverslag een vraag hebben of behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, stuur dan een e-mail aan bestuur@commanderijcollege.nl en wij nemen snel contact met u op.

Met vriendelijke groet,

Arn Bressers
algemeen directeur - bestuurder

1. Algemene informatie

1.1 Stichting en identiteit

Het Commanderij College is de school van de Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert en omstreken, statutair gevestigd te Gemert. We verzorgen een breed onderwijsaanbod van praktijkonderwijs tot en met vwo met 316 medewerkers voor 2.612 leerlingen (aantal op 1 oktober 2019).

Onze school kent een algemeen bijzonder karakter. Dit wil zeggen dat wij een levensbeschouwelijke pluriformiteit erkennen en aanvaarden. Iedereen telt en doet mee, ongeacht (sociale) herkomst, geloofsovertuiging, sekse of seksuele geaardheid. Vanuit deze opvatting laten wij de leerlingen in ons curriculum kennis maken met verschillende levensovertuigingen. Hiermee willen we bereiken dat onze leerlingen later, als volwassenen, vanuit een eigen overtuiging, maar met verdraagzaamheid tegenover anderen, aan de samenleving kunnen deelnemen. We streven zo een open en respectvolle houding na.

1.2 Schoolplan 2019-2023

Het Schoolplan 2019-2023 geeft richting aan de ontwikkeling van de locaties en de ondersteunende organisatie (bestuur en stafbureau) van het Commanderij College. Het Schoolplan geeft kaders mee aan de locaties om hun eigen ontwikkeling op te pakken. Kaders om de eenheid te bewaken en tevens ruimte om als locatie specifiek in te spelen op de behoeften van de leerlingen en ouders en om optimaal gebruik te kunnen maken van talenten en competenties van onze medewerkers.

“Wij leveren een betekenisvolle bijdrage aan de ontwikkeling van jonge mensen tot zelfbewuste volwassenen.”

In augustus 2019 is het nieuwe Schoolplan in werking getreden en is in het eerste leerjaar van elke locatie het nieuwe onderwijsconcept geïntroduceerd. Over de activiteiten die in dit kader zijn ondernomen en de resultaten die reeds zijn bereikt kunt u meer lezen in hoofdstuk 2.

In het Schoolplan 2019-2023 staan de volgende vijf pijlers centraal:

1. Een zachte landing

De leerweg van onze leerlingen begint niet bij ons. In het basisonderwijs is het fundament gelegd, waarop wij naadloos willen aansluiten. In samenwerking met het basisonderwijs is de doorlopende leerweg van 4 tot 18 het uitgangspunt. De aansluiting tussen onze scholen en de mogelijkheden om de overstap te maken zullen intensiveren en flexibeler worden. Hiermee willen we leerlingen vanuit de individuele behoeften ondersteunen. De ene leerling is de ander immers niet, de ene kan al snel doorstromen naar het voortgezet onderwijs en de ander heeft eerst meer tijd nodig om te 'rijpen'.

2. De leerling eigenaar van leer- en groeiproces

De visie op leren en groeien vereist een goed pedagogisch klimaat en een goede balans tussen het cognitieve aanbod en de structuur van begeleiding en zorg. Het Commanderij College zal de inbreng van de leerling en ouders/verzorgers optimaal benutten om in gezamenlijke verantwoordelijkheid optimaal resultaat te behalen. De leerling zal in toenemende mate eigenaar zijn van zijn/haar eigen leer- en groeiproces. De groei naar zelfstandigheid zal in deze bijzondere levensfase individueel gericht ondersteund worden, dus afhankelijk van de behoefte van de leerling.

3. Ontwikkelingsgericht en perspectiefrijk

Het Commanderij College richt het onderwijs aan leerlingen ontwikkelingsgericht en perspectiefrijk in. Ontwikkeling is geen stapeling van momenten maar een continu proces,

waarin wij ons focussen op het perspectief dat de leerling heeft en de inzet die wij moeten doen om de leerlingen op die route te houden en succesvol af te sluiten. Omdat leerlingen het recht hebben om van elkaar te verschillen, hebben wij de opdracht om met die verschillen rekening te houden. Ons onderwijsaanbod is flexibel om zo tegemoet te komen aan de verschillen tussen leerstijl, niveau, tempo en belangstelling. Personaliseren en maatwerk zijn daarin ons streven.

4. Goed en veilig pedagogisch-didactisch klimaat

Wij verzorgen ons onderwijs in een goed en veilig pedagogisch-didactisch klimaat. We brengen een optimale balans tussen het curriculumaanbod en de structuur van begeleiding en zorg tot stand. De basiscondities in de dagelijkse leeromgeving zijn op orde. De leerling wordt gezien en gekend.

5. Ontmoetingsschool

Leerlingen leren leren, leren leven en groeien als zelfstandig persoon. Dat kan de school niet alleen. Daarvoor is de leefwereld om ons heen van belang. Het Commanderij College geeft vorm en inhoud aan burgerschapsonderwijs door zich te positioneren als *ontmoetingsschool*. Daarmee is duidelijk wat ons te doen staat. Leren “van buiten naar binnen” is daarbij het motto.

De plannen van de verschillende locaties zijn gebaseerd op deze pijlers.

1.3 Organisatie

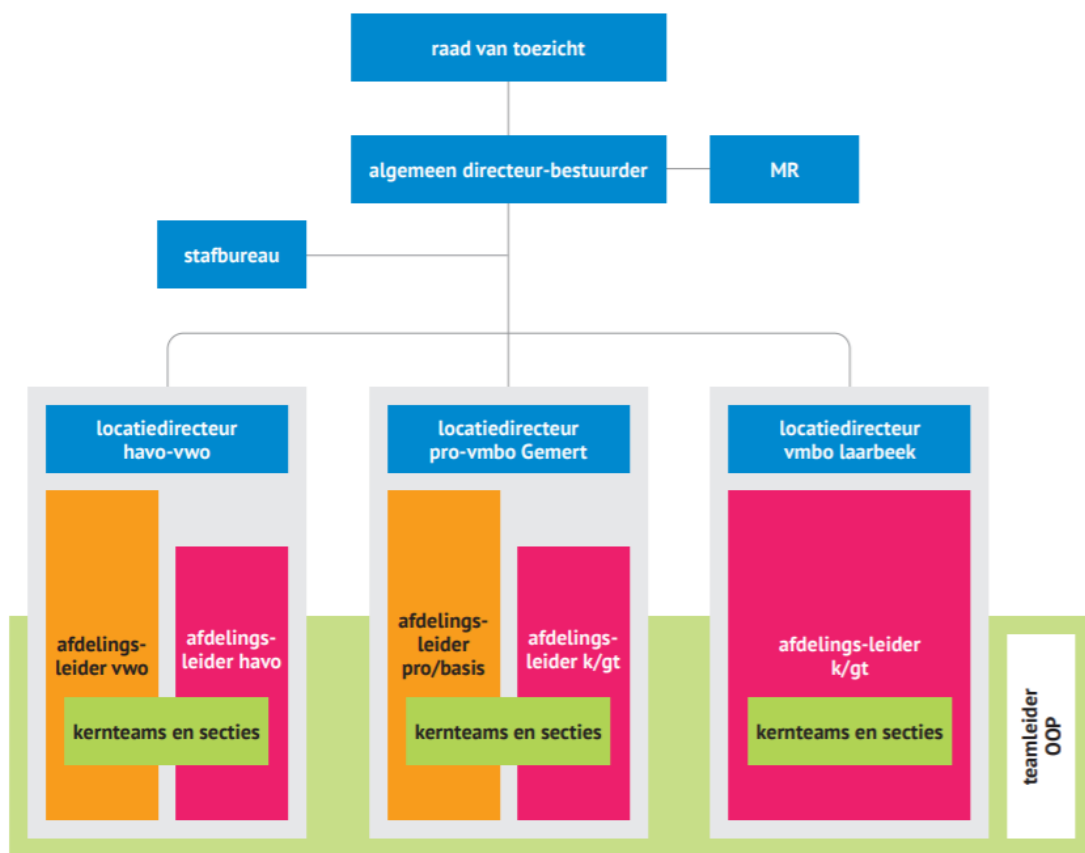
Sinds 1 augustus 2018 zijn we bezig met het creëren van een professionele leer- en werkcultuur en streven we naar een eenheid in opvatting over onderwijskundig leiderschap en de kenmerken van een herkenbare en consistente managementstijl.

De locatiedirecteuren van de drie locaties zijn integraal verantwoordelijk voor onderwijs, financiën en personeel op hun locatie. Het uitgangspunt is professionele ruimte voor de scholen. Dit vraagt om besturing van autonomie op verschillende niveaus. De afdelingsstructuur biedt de mogelijkheid om verticale- en horizontale domeinen en werkgebieden te verbinden door de inzet van coördinatoren (docententaak). Vijf afdelingsleiders zijn de onderwijskundig leiders voor de verticale werkstructuur.

De algemeen directeur-bestuurder heeft de dagelijkse leiding en is verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit en de financiën. Dit betekent dat het bestuur zicht heeft op de onderwijskwaliteit en stuurt op verbetering, zorgdraagt voor een professionele kwaliteitscultuur en hierin transparant en integer functioneert, actief communiceert over de eigen prestaties en ontwikkelingen van de scholen én zorgt voor een deugdelijk financieel beheer. Er is sprake van een two-tier (dualistisch) bestuursmodel. De huidige raad van toezicht bestaat uit vier leden.

De afdelingen HR, financiën, ICT, leerlingenadministratie, marketing & communicatie, gebouwenbeheer en het bestuurssecretariaat vormen samen het stafbureau. De medewerkers van het stafbureau ondersteunen en adviseren de bestuurder en de schoolleiding bij de uitvoering van hun taken én verlenen diensten op de verschillende locaties.

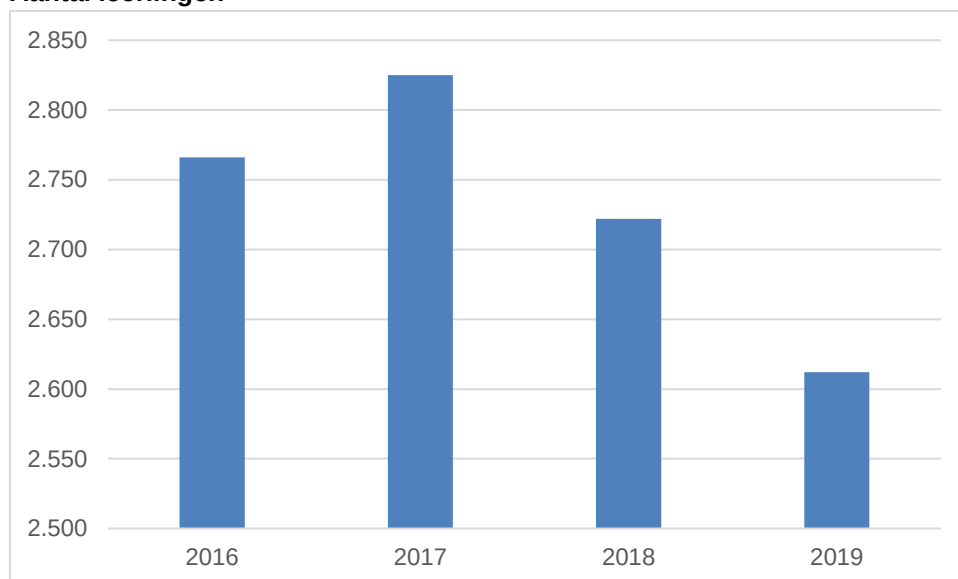
In het organogram is weergegeven hoe de organisatie is ingericht:

2. Onderwijs

2.1 Het onderwijs in cijfers

Aantal leerlingen

In 2016 telde het Commandrij College 2.766 leerlingen en in 2017 waren dat er zelfs 2.825. Daarna kregen we te maken met een hogere uitstroom (leerlingen die de school verlaten met een diploma) en een lagere instroom vanwege krimp en verlies van marktaandeel. Dit betekende een daling van het aantal leerlingen in 2018 (2.722 leerlingen) en 2019 (2.612 leerlingen). De disbalans tussen instroom en uitstroom zal de komende vier jaren blijven bestaan. Wel gaan ervan uit dat het marktaandeel weer aantrekt nu we de basis op orde hebben en de onderwijskwaliteit goed is.

Onderwijsresultaten

In het toezicht van de inspectie spelen de onderwijsresultaten van een school een belangrijke rol. Onderwijsresultaten, ook wel opbrengsten genoemd, zijn de resultaten van leerlingen en hun voortgang in ontwikkeling. De beoordeling (norm) van de onderwijsresultaten verschilt per onderwijssector. Het onderwijsresultatenmodel bestaat uit vier indicatoren:

- Positie in leerjaar 3 ten opzichte van het advies van de basisschool (onderwijspositie t.o.v. advies po)
- Percentage onvertraagde studievoortgang in leerjaar 1 en 2 (onderbouwsnelheid)
- Percentage onvertraagde studievoortgang vanaf leerjaar 3 per afdeling (bovenbouwsucces)
- Gemiddeld cijfer Centraal Examen van alle vakken per afdeling (examencijfers)

Onderwijspositie t.o.v. advies po

	havo/vwo	vmbo Gemert	vmbo Laarbeek
2017-2018	23,19%	6,8%	6,61%
2018-2019	25,40%	11,35%	3,39%
2019-2020	15,53%	8,16%	-1,72%
Gem 3 jaar	21,32%	8,74%	2,82%
Norm	4,75%	-10,05%	-10,05%
Resultaat	boven de norm	boven de norm	boven de norm

Onderbouwsnelheid

	havo/vwo	vmbo Gemert	vmbo Laarbeek
2017-2018	97,94%	98,46%	98,88%
2018-2019	99,14%	98,76%	97,15%
2019-2020	96,98%	98,31%	99,59%
Gem 3 jaar	98,08%	98,50%	98,49%
Norm	95,48%	95,40%	95,24%
Resultaat	boven de norm	boven de norm	boven de norm

Bovenbouwsucces

	Gemert					Laarbeek	
	havo	vwo	vmbo b	vmbo k	vmbo g/t	vmbo k	vmbo g/t
2016-2017	75,93%	74,93%	95,28%	92,57%	94,12%	96,77%	94,62%
2017-2018	79,64%	83,72%	97,22%	94,94%	92,40%	94,25%	91,58%
2018-2019	82,17%	82,12%	97,47%	93,29%	94,94%	89,00%	96,24%
Gem 3 jaar	79,40%	80,31%	96,50%	93,62%	93,80%	93,21%	94,18%
Norm	81,82%	81,92%	87,80%	86,87%	86,93%	86,37%	86,77%
Resultaat	onder de norm	onder de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm

Examencijfer

	Gemert					Laarbeek	
	havo	vwo	vmbo b	vmbo k	vmbo g/t	vmbo k	vmbo g/t
2016-2017	6,15	6,30	6,86	6,22	6,34	6,21	6,42
2017-2018	6,54	6,63	6,93	6,47	6,30	6,18	6,17
2018-2019	6,56	6,72	6,44	6,33	6,41	6,35	6,40
Gem 3 jaar	6,44	6,54	6,76	6,35	6,35	6,25	6,33
Norm	6,27	6,29	6,50	6,23	6,19	6,22	6,18
Resultaat	boven de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm

Schoolklimaat en veiligheid

Voor 'schoolklimaat en veiligheid' gaven onze leerlingen de school in 2019 de volgende cijfers:

	havo-vwo		pro		vmbo Gemert		vmbo Laarbeek	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Schoolklimaat	7,1 (7,0)	7,1 (7,0)	7,7 (7,3)	**	7,3 (7,0)	6,7 (7,0)	7,2 (7,0)	6,9 (7,0)
Veiligheid	9,4 (9,2)	9,1 (9,2)	10,0 (9,6)	**	9,2 (9,2)	8,5 (9,2)	8,9 (9,2)	9,1 (9,2)

*tussen haakjes is de score van de vergelijkingsgroep

** de respons van het onderzoek was te laag om te komen tot een cijfer

Tevredenheidsonderzoek

De tevredenheid van de brugklasleerlingen, de leerlingen van de derde klas en hun ouders wordt gemeten door middel van enquêtes. De cijfers die zijn gegeven op de verschillende onderdelen door de leerlingen en ouders en de benchmarkcijfers zijn te vinden op www.scholenopdekaart.nl

Cijfer voor tevredenheid gegeven door leerlingen en ouders:

	havo-vwo		pro		vmbo Gemert		vmbo Laarbeek	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Leerlingen	6,6 (6,5)	6,4 (6,7)	*	*	6,9 (6,5)	6,7 (6,7)	6,7 (6,5)	6,8 (6,7)
Ouders	*	7,6 (7,9)	7,8 (8,0)	*	*	7,7 (7,9)	8,3 (7,9)	7,7 (7,9)

*de respons van het onderzoek was te laag om te komen tot een cijfer

Op basis van de resultaten van het tevredenheidsonderzoek zien we waar we als school/locatie verder op kunnen verbeteren.

Voortijdig schoolverlaten

Landelijk was het uitvalpercentage in 2019 in de bovenbouw vmbo 0,06% en in de bovenbouw havo-vwo 0,05%. Het percentage voortijdige schoolverlaters op het Commanderie College is per 31-12-2019 respectievelijk 0,13% en 0,00% (bron: DUO).

2.2 Een zachte landing

Om kinderen van groep 7 en 8 voor te bereiden op hun overstap naar het Commanderie College organiseren we diverse activiteiten. Naast een open avond kunnen kinderen ook alvast een middag meelopen om in het echt te beleven hoe het leven van een brugklasser eruit ziet. Ook organiseren we een kennismakingsdag voor de nieuwe brugklassers en kunnen de kinderen online de CoCo-game spelen. In 2019 werd daarnaast aan de leerlingen van groep 7 een vakantieboek cadeau gegeven.

Elke locatie heeft haar eigen werkwijze om de nieuwe brugklassers goed te laten wennen aan de middelbare school. De introductieweek – de leerlingen van vmbo Laarbeek gaan zelfs op kamp – draagt bij aan het elkaar, de docenten en de weg in school leren kennen. Ook zijn we in de brugklassen gestart met coaching. Zo heeft elke brugklasser een eigen coach die samen met de leerling de onderwijsvoortgang en het welzijn van de leerling bewaakt. Deze manier van coaching trekken we het volgende schooljaar door naar leerjaar 2, zodat over respectievelijk 3 (vmbo), 4 (havo) en 5 (vwo) jaren alle leerlingen kunnen samenwerken met een persoonlijke coach. Alle coaches volgden een speciale opleiding en leerden technieken om gesprekken aan te gaan en de juiste vragen te stellen.

Uit een enquête gehouden op de locatie St. Josephstraat blijkt dat ouders en leerlingen zeer positief zijn over de nieuwe manier van coaching. Leerlingen hebben echt het gevoel gezien te worden. Ook is er regelmatig een driehoeksgesprek tussen ouders, coach en leerling. Daarbij is de leerling echt de woordvoerder. Die wordt steeds meer verantwoordelijk voor de eigen leerdoelen.

De brugklassers van vmbo Laarbeek hebben het eerste jaar de beschikking over een apart gebouw: Het Junior College. Hierdoor kunnen leerlingen geleidelijk aan wennen aan de middelbare school. Af en toe volgen ze een les in het hoofdgebouw en aan het einde van het eerste schooljaar gaan ze tijdens de pauzes wennen in het hoofdgebouw. Met behulp van een coach maakt de leerling eigen keuzes met betrekking tot de keuzezone.

Vijftig ouders van brugklasleerlingen op havo/vwo hebben gehoor gegeven aan de uitnodiging om op een 'gewone' schooldag aanwezig te zijn op school om zo een reëel beeld te krijgen van de school in

bedrijf. Het bood tevens de gelegenheid om met de ouders in gesprek te gaan over de start van hun kinderen bij ons op school. Op havo/vwo heeft elke brugklas meerdere coaches en fungeert een coach als klassenmentor.

2.3 De leerling eigenaar van leer- en groeiproces

Om de leerling eigenaar van het leer- en groeiproces te maken is de keuzewerktijd (kwt) in Gemert en de keuzezone in Laarbeek geïntroduceerd. Ook is de leerling 'eigenaar' van het driehoeksgesprek.

Met ondersteuning van een coach maakt de brugklasleerling op de locatie St. Josephstraat zelf keuzes (versterken, verdiepen of verbreden) met betrekking tot de algemene vakken.

Op de locatie vmbo Laarbeek wordt in 2020 gestart met de keuzemenu's. De voorbereidingen hierop vonden in 2019 plaats. Voor alle examenvakken is een keuzemenu beschikbaar om te verdiepen, bij te spijkeren, extra tijd voor een vak in te roosteren of vaardigheden te oefenen. Ook begeleidingsuren en talenturen maken onderdeel uit van het keuzemenu.

Op de locatie havo/vwo kunnen leerlingen zich inschrijven voor extra ondersteuning op kernvakken of een verrijkingsaanbod. Tijdens de eerste maanden van het schooljaar 2019-2020 is tijdens de kwt-uren gewerkt aan de studievaardigheden.

2.4 Ontwikkelingsgericht en perspectiefrijk

Een persoonlijke coach en keuzewerktijd dragen bij aan het ontwikkelingsgericht en perspectiefrijk inrichten van ons onderwijs. Differentiëren en het bieden van maatwerk zijn thema's die we de komende jaren verder ontwikkelen door middel van scholing en lesobservaties met feedback. Ook bij de werving en selectie van nieuwe docenten zijn deze vaardigheden een pre.

2.5 Goed en veilig pedagogisch-didactisch klimaat

Het Commandrij College is een (relatief) veilige streekschool. Het behouden en verbeteren van een goed en veilig pedagogisch-didactisch klimaat is een van onze pijlers. We stimuleren het CoCo-gedrag! CoCo-gedrag draagt bij aan goed burgerschap en een respectvolle ontmoeting tussen leerlingen en docenten. Het gedrag bestaat uit vier aandachtsgebieden: respect, verantwoordelijkheid, leren (fouten maken mag) en vertrouwen (geven).

De leerlingen van locatie St. Josephstraat oefenen dit gedrag tijdens mentor-/coachingsuren. Op het vmbo in Laarbeek wordt in de periode tot de herfstvakantie vooral ingezet op positieve groepsvorming in de klas. De actieve leerlingenraad organiseert leuke activiteiten voor de leerlingen van havo/vwo en heeft een positieve invloed op de sfeer op school. In het algemeen dragen onze professionele leer- en werkcultuur, goed klassenmanagement en de inzet van pedagogische conciërges bij aan een veilig schoolklimaat. Dit willen we dan ook verder uitbouwen.

2.6 Ontmoetingsschool

Leren in de 'echte' wereld, projecten, uitwisselingsprojecten (Erasmus), gastlessen van bijvoorbeeld Halt en de politie, het organiseren van een duurzaamheidsdag in samenwerking met de gemeente, deelname aan de bevrijdingsactiviteiten van de gemeente, de samenwerking met de bibliotheek om het lezen te bevorderen, de beroepenmarkt en de maatschappelijke stage zijn voorbeelden van activiteiten waarbij leerlingen en docenten mensen binnen of buiten de school ontmoeten. Het Commandrij College wil een 'ontmoetingsschool' zijn en zal dit de komende jaren uitbreiden.

2.7 Passend onderwijs

Samen met andere scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs in de regio geven we vorm aan passend onderwijs onder de paraplu van het samenwerkingsverband Helmond-De Peel VO. Leerwegondersteunend onderwijs, het volgen van praktijkonderwijs of starten in de syntheseklas (arrangement van het samenwerkingsverband) behoren tot de mogelijkheden op onze school.

Met de invoering van passend onderwijs hebben we als school zorgplicht en dat betekent dat we verantwoordelijk zijn voor het zoeken van de juiste onderwijsplek voor elke leerling met een onderwijsondersteuningsvraag. Na de aanmelding van een nieuwe leerling onderzoeken we of de leerling, indien nodig, extra ondersteuning in de klas kan krijgen. Ons schoolondersteuningsprofiel vormt hierbij het uitgangspunt. Wij vinden thuisnabij onderwijs voor alle leerlingen die in de buurt van onze scholen wonen belangrijk. Indien nodig kunnen we, naast de begeleiding van een coach/mentor, de (individuele) begeleiding opschalen door het inzetten van in- of externe experts.

2.8 Toetsing en examinering

Begin 2019 zijn we gestart met de uitvoering van de actielijnen ter versterking van het schoolexamen van de VO-raad. Veel zaken zijn in ontwikkeling. Wel maken we reeds gebruik van de checklist voor PTA die moet bevorderen dat het PTA begrijpelijk is voor de direct betrokkenen en recht doet aan het karakter van afsluitende toetsing. En is de functie van de examensecretaris geconcretiseerd in een nieuwe taakbeschrijving en is vastgesteld op welke wijze we vanaf augustus 2020 de centrale examencommissie inrichten.

3. Personeel

3.1 Het Commanderij College als werkgever

In 2019 was het Schoolplan 2019-2023 het uitgangspunt. Als werkgever streven we naar de volgende doelen:

- Het Commanderij College is een *stimulerende* werkgever: de organisatie ontwikkelt, gebruikt en behoudt talenten, kennis en ervaring van medewerkers.
- Het Commanderij College is een *aantrekkelijke* werkgever: het tijdig kunnen aantrekken alsook behouden van medewerkers met de juiste talenten, kennis en competenties.
- Het Commanderij College investeert in ontwikkeling van *leiderschap* op alle niveaus. De stijl van leidinggeven en vaardigheden van het management alsook het eigenaarschap bij medewerkers bepalen de resultaten, de cultuur, de samenwerking, de sfeer en het imago.

3.2 Strategische HR thema's 2019-2023

Strategische personeelsplanning

Foleta

Een volgende stap is gezet ten aanzien van verdere implementatie. Afstemming tussen het formatieproces en aanverwante processen heeft plaatsgevonden wat de betrouwbaarheid van de strategische personeelsplanning ten goede komt.

Meerjarenscholings(beleid)plan

Een start is gemaakt met het actualiseren van het meerjarenscholingsbeleid. Wij hebben het vertrouwen dat medewerkers die zich professionaliseren de intentie hebben zich voor langere tijd aan het Commanderij College te binden. In 2020 gaan we aan de slag met de ontwikkeling van een meerjarenscholingsplan.

Arbeidsmarktcommunicatie

Om tijdig de juiste mensen te kunnen aantrekken is een juiste arbeidsmarktcommunicatie van belang. Nieuw beleid is in voorbereiding. In 2019 waren er meer dan 60 functies vacant (zowel structurele als vervangingsvraagstukken). Door krapte op de arbeidsmarkt wordt het steeds moeilijker om bevoegde en/of bekwame medewerkers te vinden.

Professionele leer- en werkcultuur

Gesprekkencyclus

In 2019 is de nieuwe gesprekkencyclus geïmplementeerd en zijn kerncompetenties voor medewerkers bepaald: eigenaarschap, leerling/klantgerichtheid, vakgericht en zelfontwikkeling.

DOT

Om het eigenaarschap in relatie tot onderwijskwaliteit te stimuleren is de DOT (Digitale Lesobservatie Tool) geïmplementeerd. De Dot is ontwikkelingsgericht en gebaseerd op indicatoren van de onderwijsinspectie. De DOT kent modules voor coaches en collegiale observatie, zelfevaluatie en leerling enquêtes. Met de DOT kunnen we op organisatieniveau het pedagogisch/ didactisch handelen monitoren, bewaken en gericht verder ontwikkelen (vlootshouw).

Arbo en Veiligheid

In 2019 hebben we afscheid genomen van een externe Arbo deskundige. Aanleiding om de structuur van Arbo en veiligheid binnen het Commanderij College te evalueren en verder te verbeteren.

Begeleiding startende docenten

In 2019 is een "QuickScan" uitgevoerd in het kader van deelname aan het project Passie voor Leren (Academische Opleidingsschool). Vooralsnog groeien we niet door naar een (academische) Opleidingsschool. Een tweetal reden ligt hieraan ten grondslag:

- ontwikkelingen binnen de regio ten aanzien van een intensievere samenwerking tussen scholen;
- de diversiteit aan reeds lopende ontwikkelingen en activiteiten.

We zien dat er steeds meer belang wordt gehecht aan het opleiden van startende docenten in opleidingsscholen zowel vanuit het ministerie als de opleidingsinstituten.

Bevoegde en bekwame medewerkers

Ook dit schooljaar zijn opleidingen gevolgd voor het behalen van een 1ste of 2de graad bevoegdheid. Een groot deel van de medewerkers heeft deelgenomen aan individuele scholing, trainingen of workshops om kennis, kunde en bekwaamheid op peil te houden of verder te verhogen.

Medewerkerstevredenheid (MTO)

In mei 2019 heeft een MTO plaatsgevonden (deelname door 78% van het totale personeelsbestand). De algemene tevredenheid van onze medewerkers is beoordeeld met een 7,54. Het onderdeel tevredenheid en kwaliteit leidinggevende kreeg een 7. De helft van de respondenten is goed bekend met de nieuwe missie en visie. Aandachtspunt is communicatie.

Leiderschap

TMA

Alle leidinggevende hebben in 2018 een TMA (Talenten Motivatie Analyse) ingevuld wat inzicht geeft in talenten, competenties, ontwikkeling- en loopbaanmogelijkheden. Aansluitend is per team een analyse gemaakt en zijn ontwikkelthema's voor het versterken van leiderschap bepaald. Ontwikkelthema's voor de komende jaren zijn o.a. versterken eigenaarschap en regie bij medewerkers, werving & selectie en verzuim.

RAP

Alle leidinggevende hebben, ter ondersteuning van hun verantwoordelijkheden op HR gebied, kennis gemaakt met RAP. RAP geeft digitaal inzicht in HR vragen, arbeidsvoorwaarden en aanvullende regelingen van het Commanderie College.

Vitaliteit

Een 'wijzer' (handreiking voor preventief verzuim) voor leidinggevende is in ontwikkeling. In geval van complexe zaken biedt HR ondersteuning.

3.3 En verder

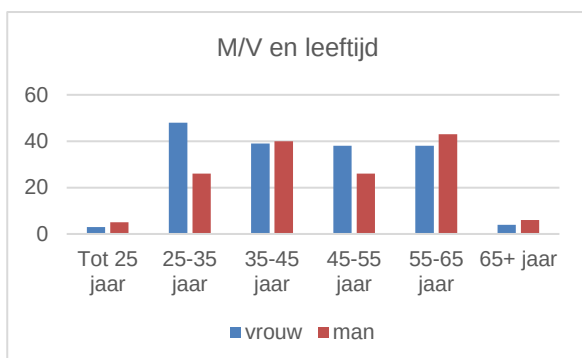
Evaluatie organisatiestructuur

In 2019 heeft er een evaluatie (enquête en gesprekken) plaatsgevonden van de organisatiestructuur en de nieuwe taakbeschrijvingen. Gebleken is dat besluiten op locatieniveau sneller (kunnen) worden genomen en dat het steeds duidelijker wordt wat ieders verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn. Er is behoefte aan sturing vanuit afdelingsleiders, een heldere overlegstructuur en locatie overstijgend overleg. Breed erkend is dat we verkeren in een "trial-and-error" fase, dat taakuitvoerders een verantwoordelijkheid voelen (en nemen) ten aanzien van de cultuurverandering en dat de wijze waarop de taken zijn verdeeld als positief is ervaren (talenten).

Samenwerking met Orion in het kader van Orion Onderwijs Carrière

Het Commanderie College werkt samen met andere ORION scholen (Onafhankelijk Regionaal Interscolair Onderwijs Netwerk). In het kader van 'Regionale Aanpak lerarentekort' is subsidie ontvangen voor het project Orion Onderwijs Carrière (OOC). Het Commanderie College vervult een actieve rol binnen het OOC op bestuurlijk gebied alsook als projectleider en programmeur. De samenwerkende schoolbesturen zijn voornemens een regionaal mobiliteitscentrum op te zetten. Binnen het mobiliteitscentrum worden vraagstukken ondergebracht op het gebied van inzet (vervangingsvraagstukken) en opleiding/ professionalisering van personeel. De Orion site gaat fungeren als digitaal platform voor het mobiliteitscentrum.

3.4 Personele gegevens in cijfers¹

Aantal medewerkers, leeftijd- en M/V verdeling

Aantal medewerkers: 316 (2018 312)

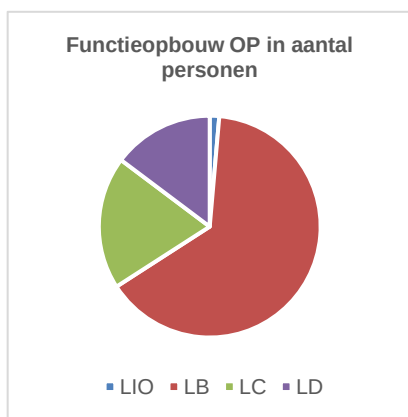
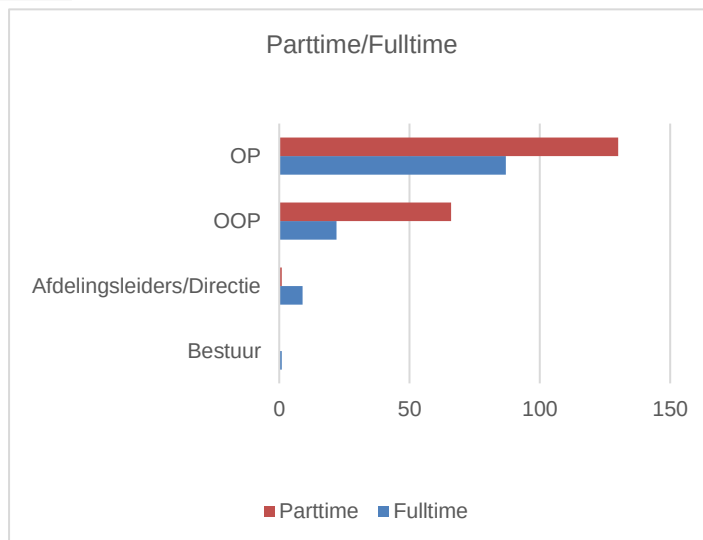
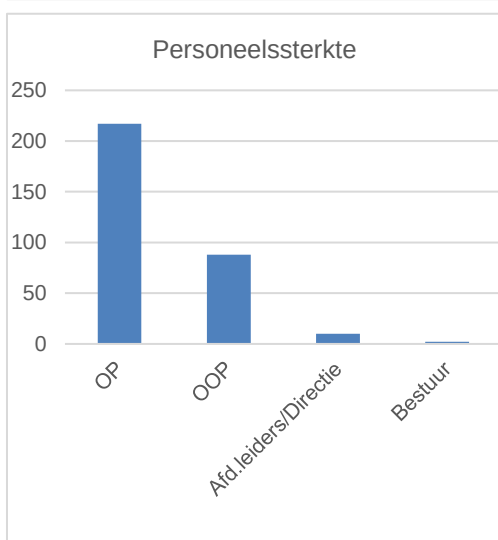
Aantal fte: 254,49 (2018 250,9)

M/V: 46%/54% (idem 2018)

Leeftijdsverdeling:

- 26% jonger dan 35 jaar
- 45% leeftijdscategorie 35 tot 55 jaar
- 29% ouder dan 55 jaar.

Gemiddelde leeftijd: 41 jaar.

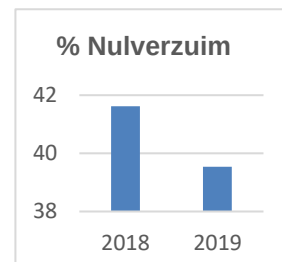
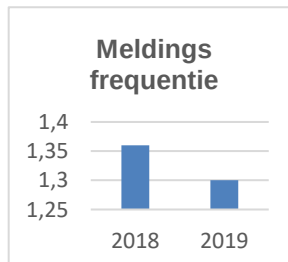
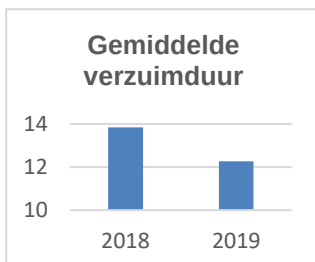
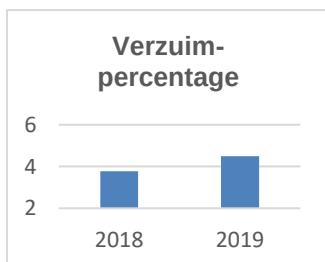
Functieopbouw OP

Schaal	Aantal personen	wtf	% van wtf totaal
LIO	3	1,2	0,67 %
LB	140	110,56	61,93 %
LC	42	38,16	21,38 %
LD	32	28,60	16,02 %
Totaal	217	178,52	100 %

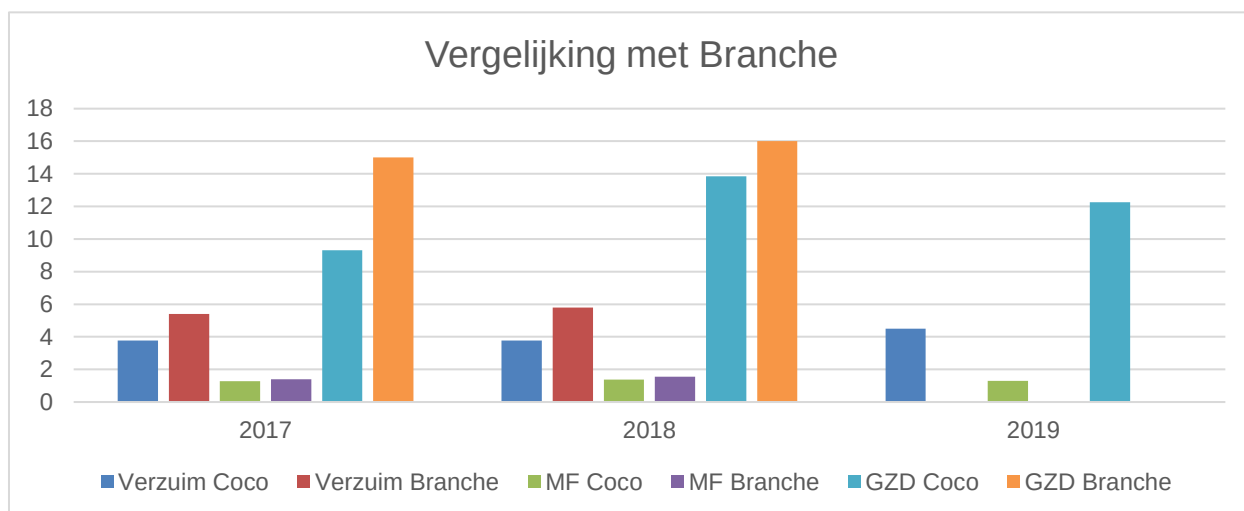
Functiemix

Schaal*	Commanderij College	Streefcijfers functiemix
LB	64,25 %	56,2 %
LC	19,81 %	27,3 %
LD	15,94 %	16,5 %

Verzuim

¹ Peildatum 31-12-2019

De verzuimkosten² voor 2019 bedragen ongeveer € 1.200.500, -
 Hoewel we al jaren lager scoren dan de branche zien we binnen het Commanderie College wel een stijgende lijn ten aanzien van het verzuimcijfer. In 2019 is VOION ingeschakeld voor advies en het opstellen van een plan van aanpak.

² Voion verzuimbenchmark: Aantal fte x verzuimpercentage 2019 x GPL-OP 2019 x 1,5 (opslagfactor).

4. Verantwoording bestuur

4.1 Bestuur

De heer A. Bressers is sinds 1 januari 2019 de algemeen directeur-bestuurder van het Commanderie College. Het bestuur vertegenwoordigt de stichting en legt intern verantwoording af aan de raad van toezicht en extern aan het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap, de Inspectie van het Onderwijs en aan de maatschappelijke omgeving. De algemeen directeur-bestuurder is de werkgever van alle medewerkers in dienst van het Commanderie College.

4.2 Code Goed Bestuur en verantwoording

Voor het Commanderie College is de Code Goed Onderwijsbestuur Voortgezet Onderwijs (de Code) van toepassing. De Code vormt de basis voor het realiseren van een cultuur en praktijk van goed bestuur in het voortgezet onderwijs. Goed bestuur is gericht op de bevordering van de kwaliteit van het onderwijs. Eenmaal per jaar evalueren de raad van toezicht en de bestuurder de naleving van de Code.

Naast de horizontale dialoog en -verantwoording in de vormen van medezeggenschapsraad, schoolplan, schoolgids, actuele informatie op scholenopdekaart.nl en het jaarverslag voert de bestuurder regelmatig gesprekken met de leerlingenraden.

4.3 Onderwijskwaliteit

In 2019 is een nieuw stelsel van kwaliteitszorg ingevoerd op het Commanderie College. De kwaliteitszorg is cyclisch ingericht met een belangrijke taak voor de kwaliteitsmedewerkers op de locatie. Dit kwaliteitssysteem zorgt ervoor dat we meer zicht hebben op hoe we er voor staan en hoe we kunnen (bij)sturen.

In 2017 ontvingen we een aanwijzing van de onderwijsinspectie vanwege achterblijvende resultaten in de bovenbouw op havo en vwo. Om die reden bezocht de inspectie ons in 2018 voor een kwaliteitsonderzoek. Op basis van het onderzoek werd de kwaliteit als voldoende beoordeeld. De bevindingen van de inspectie kwamen overeen met de uitkomsten van onze eigen analyse begin 2018. De verbeterslag die toen is ingezet op het Commanderie College is succesvol gebleken. De inspecteur is in 2019 tweemaal op gesprek geweest om de voortgang te monitoren en concludeerde dat de organisatie ingrijpend is gewijzigd en dat er stappen zijn gezet om meer vat te krijgen op de kwaliteit van het onderwijs en de aansturing tussen onder- en bovenbouw.

4.4 Samenwerking

ORION

Het Commanderie College is aangesloten bij ORION. ORION staat voor: Onafhankelijk Regionaal Interscolair Onderwijs Netwerk. De veertien ORION-scholen werken nauw samen op verschillende gebieden, zoals onderwijsontwikkeling, ICT, personeelszaken, kwaliteitszorg en beheer. Deze samenwerking levert voordelen op in de vorm van een gezamenlijke inkoop, professionalisering en mobiliteit van nieuwe en zittende medewerkers. Diverse besturen binnen ORION onderzoeken momenteel de meerwaarde van een verdergaande samenwerking in de toekomst tussen twee of meer ORION-scholen. In 2019 is door ORION een subsidieaanvraag ingediend en goedgekeurd ten behoeve van een regionale aanpak van het lerarentekort. Het programma is op 1 augustus 2019 gestart en betreft drie deelprojecten:

Sterk Techniekonderwijs in de regio

Om een impuls te geven aan het techniek onderwijs in het vmbo heeft de overheid financiële middelen beschikbaar gesteld. In dat kader heeft het Commanderie College samen met Pius X-College, Rythovius College, De Groote Aard en Voortgezet Onderwijs Best-Oirschot volgens de spelregels van het ministerie van OC&W een regio gevormd in samenwerking met belangrijke maatschappelijke

partners (bedrijven, samenwerkende bedrijven, basisonderwijs, vervolgoopleidingen/ROC's en gemeentes). Samen gaan we de komende jaren het techniekonderwijs in het vmbo versterken en zo een betere bijdrage leveren aan belangrijke ontwikkelingen in ons deel van de Brainport regio.

PO-VO

Een prettige en passende schoolloopbaan voor alle leerlingen in het primair- en voortgezet onderwijs, is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het primair onderwijs (po) en voortgezet onderwijs (vo). In 2019 is onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om de aansluiting tussen primair- en voortgezet onderwijs te verbeteren en te flexibiliseren. Onder leiding van een projectleider van het Commanderie College heeft een projectgroep, bestaande uit medewerkers van Stichting GOO, PlatOO Eenbes en het Commanderie College, onderzoek verricht. Op basis van het onderzoek zijn aanbevelingen gedaan, die door de bestuurders zijn overgenomen. In 2020 start de uitvoering van drie projecten:

- Het doorlopend volgen van leerlingen
- Gegevensuitwisseling ten bate van de leerontwikkeling
- Het versterken van de studievoordigheden van leerlingen

Op de middellange termijn gaan we samen een doorgaande leerlijn te ontwikkelen met behulp van curriculum.nu.

SWV Peelland-Helmond

Het Commanderie College maakt deel uit van het Samenwerkingsverband (SWV) Helmond-Peelland VO. SWV Helmond-Peelland VO biedt leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, zoveel mogelijk ondersteuning binnen de regio, dicht bij huis en in een reguliere school. Dit gebeurt in overleg met de ouders en de leerlingen. Meer informatie over het samenwerkingsverband is te vinden op:

www.swv-peelland.nl

Stichting vmbo Zuidoost-Brabant

De Stichting vmbo is een samenwerkingsverband van de vmbo-scholen in de regio Eindhoven-Helmond. Alle dertien vmbo-scholen zijn lid van de Stichting. De Stichting stelt zich ten doel om kennis te delen en eventueel samen projecten aan te vragen. Bovendien is de Stichting een gesprekspartner voor ROC ter Aa en het Summa College waar het gaat om doorlopende leerlijnen en ontwikkelingen in mbo. Binnen de stichting wordt samengewerkt om de leerlingen bij de ROC's met een doorstroomportfolio goed in beeld te brengen. Acties ter ondersteuning van de keuzebegeleiding van leerlingen en de ontwikkeling van loopbaanleren worden gezamenlijk opgepakt (beroepenmarkt, bedrijvenbezoek en kennismakings- en meeloopdagen op ROC 's).

Hofleveranciersoverleg Leijgraaf

Het hofleveranciersoverleg is een overleg tussen vmbo's uit het voedingsgebied van de Leijgraaf (Veghel e.o.). Het doel is wederzijdse informatiedeling, afstemming op bestuurs- en directieniveau, het terugdringen van voortijdig schoolverlaters en het initiëren van projecten ter verbetering van de doorlopende leerlijnen.

Bedrijven Kontakt Gemert

Het Commanderie College is lid van de vereniging Bedrijven Kontakt Gemert (BKG). Het BKG staat voor een goed ondernemersklimaat in Gemert-Bakel. Om dit mogelijk te maken, onderhoudt het BKG directe contacten met belanghebbende instanties zoals de gemeente, provincie, Brainport maar ook met andere ondernemersverenigingen binnen en buiten de gemeentegrenzen.

Gemeentes

Het Commanderie College heeft locaties in de gemeente Gemert-Bakel en een locatie in de gemeente Laarbeek. Afstemming Lokale Educatieve Agenda (LEA), Regiegroep Onderwijs, Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) en bestuurlijk overleg zijn structurele overlegvormen waar wij als school aan deelnemen. Verder participeert het Commanderie College in diverse werkgroepen (o.a. Koploperstafel duurzaamheid) van de gemeente Gemert-Bakel. In 2019 is regelmatig gesproken

over de onderwijshuisvesting. De gemeente komt in 2020 met een meerjarig huisvestingsplan voor het onderwijs. Ook de voorbereiding op de inzet van buurtsportcoaches is in 2019 in samenwerking met de gemeente gestart.

VO-Raad

Het Commanderij College is lid van de VO-Raad; de sectororganisatie voor het voortgezet onderwijs. Het doel van de VO-raad is om de onderwijskwaliteit te bevorderen en scholen te ondersteunen bij de ontwikkeling van het onderwijs. Als werkgeversvereniging voert de VO-raad overleg met werknemersorganisaties over de arbeidsvoorwaarden. De VO-raad onderhoudt nauw contact met schoolbestuurders en schoolleiders om beleid en activiteiten af te stemmen op de onderwijspraktijk. De VO-raad bepleit de belangen van de scholen bij overheid, Tweede Kamer, Inspectie van het Onderwijs, andere onderwijssectoren en maatschappelijke organisaties.

4.5 Projecten

In deze paragraaf een opsomming van de belangrijkste projecten die in 2019 zijn uitgevoerd door medewerkers van het domein bedrijfsvoering ter facilitering van het onderwijsproces en/of ter facilitering van de medewerkers. Het domein bedrijfsvoering bestaat uit de afdelingen ICT, leerlingenadministratie, PR & communicatie en huisvesting. In het afdelingsbeleidsplan is opgenomen waar we staan en wat we willen bereiken.

Bedrijfsvoering algemeen:

- Drie afdelingen (ICT, leerlingenadministratie en PR & communicatie) zijn in 2019 gestart met incidentenregistratie in AFAS om de werkzaamheden goed in beeld te krijgen en op een snelle en efficiënte manier te communiceren.
- In 2019 is een groot aantal werkprocessen en procedures beschreven en er heeft een professionaliseringsslag plaatsgevonden door het vastleggen van effectieve processen.
- Er zijn diverse beleidsstukken geschreven die richting geven aan bedrijfsvoeringstaken.
- Met ondersteuning van bedrijfsvoering is het proces PO-VO opnieuw ingericht en gemoderniseerd, onder andere verbetering van het aanmeldproces en digitalisering van het aanmeldformulier.
- Om de interne communicatie beter te laten verlopen is op SharePoint (intranet voor medewerkers) een gedeelte ingericht voor 'social blogs'.
- Er is een projectgroep samengesteld om onder begeleiding van een professionele externe partij de mogelijkheden van Office 365 onderdelen voor onze leerlingen te onderzoeken.
- Nadat in de herfstvakantie 2019 noodzakelijke verbouwingsaanpassingen zijn gerealiseerd, is er een start gemaakt met de daadwerkelijke inrichting van de media studio. Na enkele aanpassingen in het eerste ontwerp is het een 2 camera studio met Green Screen wand geworden. De studio kan worden ingezet voor:
  - o Presentatie techniek
  - o Live video editing
  - o Audiotechniek
  - o Belichtingstechniek
  - o GreenScreen mogelijkheden
  - o Virtuele studio techniek
  - o Leren omgaan met AutoCue
  - o Streaming technologie naar Social Media.

Huisvesting

- In 2019 is bij de gemeente Gemert-Bakel een aanvraag ingediend voor nieuwbouw of renovatie van het schoolgebouw aan de Sleutelbosch 2. Naar aanleiding van de aanvraag is er onderzoek verricht door een extern bureau naar de functionele- en bouwkundige staat van het gebouw. Op basis van het onderzoek bleek aan het einde van het kalenderjaar 2019 dat het gebouw technisch en functioneel gedateerd is en een aantal gebreken kent. De gebreken

komen onder andere voort uit de gefaseerde ontwikkeling van het gebouw en hebben vooral betrekking op het binnenklimaat, de akoestiek, de energiehuishouding en de functionaliteit. Om die reden dienen we in 2020 opnieuw een aanvraag in bij de gemeente Gemert-Bakel voor renovatie dan wel nieuwbouw van het schoolgebouw.

- Projectbegeleiding renovatie Groenpaviljoen op de locatie St. Josephstraat ten behoeve van de leerlingen die kiezen voor het Groen profiel.
- In 2019 hebben we serieuze stappen gezet op het gebied van verduurzaming. De overstap naar LED verlichting gaat een besparing opleveren van 55-60% van ons energieverbruik.
- De onderhoudswerkzaamheden zijn conform het meerjarenonderhoudsplan uitgevoerd. Meer informatie hierover is te vinden in hoofdstuk 7, Financiën.

ICT

- In navolging van het ICT beleid (IaaS en SaaS) is het gehele serverpark heringericht, het VDI platform en bijbehorende VDI werkplekken geüpgraded.
- Het ontwikkelen van nieuwe Win10 images, drivers, policies en netwerkinstellingen.
- Uitfasering werkstations in leslokalen/ installatie dockingstations. In 2019 zijn we gestart met een pilot: 30 lokalen Commanderie-breed
- In verband met de uitfasering van werkstations in de leslokalen is o.a. een herinstallatie van docenten laptops uitgevoerd.
- DE ICT investeringen bedroegen in 2019 € 298.600,-
- In diverse sessies hebben we samen met een externe partij gekeken naar een toekomstbestendige netwerktopologie. Tevens is tijdens de gesprekken gesproken over de passende beveiligingsmaatregelen en een nieuwe architectuur opgezet waarmee Commanderie College de toekomst in kan. De benodigde hardware is in 2019 besteld en in 2020 wordt het project gerealiseerd.
- Er heeft een aanbesteding voor printers plaatsgevonden, waarbij tevens nieuwe opties in gebruik zijn genomen. Tevens is een bijbehorend printbeleid geformuleerd.
- N.a.v. de evaluatie van het SharePoint project heeft een optimalisatie en herinrichting plaatsgevonden met verbeteringen zoals personalisatie van nieuws en meer directe snelkoppelingen.
- Uitfasering lokale netwerkschijven en volledig in Cloud samenwerken. Daarnaast is gestart met een onderzoek en voorbereiding t.b.v. netwerkbeveiliging.
- In 2019 is een start gemaakt om een 4-tal vmbo profielen ondersteuning aan te bieden vanuit ICT waarbij de nadruk wordt gelegd op het toepassen van nieuwe ontwikkelingen op digitaal gebied en die aansluiten bij de lesmethodes van de studierichting.
- De behoefte aan ICT-ondersteuning is door middel van gesprekken met de secties in kaart gebracht. Denk hierbij aan: workshop en aanschaf 360° camera, aanschaf 3D Freemachine, Onderzoek naar HoloLens en toepassingen, Onderzoek naar Virtual Reality – Domotica/ Smart Home in Zorg, verbouwing en inrichting media studio.
- De afdeling ICT is door middel van (nieuwe en herziene) werkprocessen en structurele verbeteringen van de Servicedesk beter afgestemd op de behoefte van de organisatie o.a. door inrichting van spreekuren op de verschillende locaties.
- In 2019 is het project telefonie geëvalueerd en worden er verdere verbeteringen doorgevoerd en aanpassingen gedaan. Daarnaast is er een nieuw voorstel gemaakt voor bekostiging mobiele telefonie en het aangepaste beleid ter goedkeuring bij het MT neergelegd.
- Schoolbreed hebben er site-survey plaatsgevonden, op basis waarvan optimalisatie en uitbreiding van het WIFI netwerk is uitgevoerd.

PR & communicatie

- De afdeling communicatie heeft in 2019 de stap gezet om van intern gericht, (ook) meer extern te communiceren. Daarnaast zijn de bedrijfsprocessen geoptimaliseerd en vastgesteld. Ook is er per locatie een *communicatie-ambassadeur* benoemd.

- Er is een advertentieplan opgesteld. Daarnaast is het Commanderij College een samenwerking aangegaan met diverse lokale kranten, waarin regelmatig artikelen en columns (van docenten/leerlingen) te lezen zijn.
- Het imago-onderzoek uitgevoerd in 2019, is de basis voor een nieuwe identiteit (uitstraling) van de school. In 2019 zijn hiervoor de eerste stappen gezet (voorbereiding, programma van eisen, gespreken gevoerd met diverse partijen).
- In 2019 zijn stappen genomen om te komen tot een vernieuwde website, waarbij een duidelijkere focus ligt op doel en doelgroep. De website is het visitekaartje (doelgroep: externe partijen, mogelijke leerlingen en hun ouders). De nieuw te ontwikkelen app richt zich op ouders en leerlingen. In 2019 is een programma van eisen hiervoor opgesteld en een partner geselecteerd voor het opbouwen van de nieuwe website en app.
- Om nieuwe leerlingen te werven, is een aantal stappen gezet. In 2019 hebben alle leerlingen uit groep 7 en 8 een doe-boek ontvangen en konden brugklassers een game spelen op onze website. Daarnaast is er gewerkt aan een betere samenwerking tussen basis- en voortgezet onderwijs (PO-VO). Ook een social media campagne (met meer nadruk op content van leerlingen/docenten) is hier een voorbeeld van.

Leerlingenadministratie

- Het implementeren van nieuwe ontwikkelingen in wet- en regelgeving. Een voorbeeld hiervan is het project BRON (DUO), dat heeft gezorgd voor een grote verandering in processen en controles van de leerlingenadministratie.
- In 2019 is gestart met twee onderzoeken, met als hoofddoelen verbetering van de dienstverlening, ondersteuning van de onderwijsprocessen en optimaliseren van de contacten en relatie met de basisscholen. De resultaten hiervan zullen in 2020 gebruikt gaan worden binnen onze organisatie.

4.6 Informatiebeveiliging en Privacy

Sinds mei 2018 geldt de Algemene Verordening Gegevensbescherming (de AVG), oftewel de privacywet. Binnen het Commanderij College zijn we goed op weg wat betreft de implementatie van de AVG. In samenwerking met de heer Dirkx, onze Functionaris Gegevensbescherming (FG), heeft het Privacy Team, bestaande uit voornamelijk stafmedewerkers, diverse technische- en organisatorische maatregelen getroffen. We hebben hiervoor gebruik gemaakt van de 'Aanpak IBP' van Kennisnet. Als school kunnen we aantonen dat we veilig omgaan met de privacy van leerlingen en medewerkers, we hebben een datalekprotocol en er zijn verwerkersovereenkomsten afgesloten. In 2020 moeten we nog enkele stappen zetten, zoals het vaststellen van beleid en het vergroten van privacy bewustzijn, om de implementatie van de privacywetgeving af te ronden. Om te blijven voldoen aan de privacywetgeving gaan we werken met een P&C cyclus AVG.

4.7 Klachten

In 2019 zijn er geen formele klachten ingediend. Bij problemen of onenigheden gaan we, conform onze klachtenregeling, met elkaar in gesprek. Meestal vinden we na een of meerdere gesprekken een oplossing. De school is aangesloten bij de ORION Klachtencommissie Onderwijs (OKC), een externe klachtencommissie. De mogelijkheid bestaat om een klacht rechtstreeks in te dienen bij de OKC. De OKC neemt een klacht als regel pas in behandeling nadat de klachtafhandeling op schoolniveau is doorlopen. In 2019 zijn er ook geen klachten (rechtstreeks) ingediend bij het OKC.

5. Verantwoording medezeggenschapsraad

5.1 Medezeggenschap op het Commanderij College

De medezeggenschapsraad (MR) is een raad binnen het Commanderij College die als doelstelling heeft:

- De (beleids-)voorstellen van het bestuur/de directie te beoordelen en gebruik te maken van het advies-, instemmings-, informatie- en initiatiefrecht volgens de Wet Medezeggenschap op scholen (WMS); daarbij wordt gekeken naar de gevolgde procedures en naar de inhoud van het voorstel.
- Actief met de achterban - leerlingen, ouders en medewerkers - communiceren over belangrijke ontwikkelingen die het onderwijs en het beleid van het Commanderij College beïnvloeden.

De medezeggenschapsraad bestaat uit vertegenwoordigingen van personeel (8 leden), ouders (3 leden) en leerlingen (2 leden) en is hiermee niet compleet. De MR zet regelmatig acties in om leerlingen en ouders meer te betrekken bij het MR-werk.

De personeelsgeleding komt iedere dinsdagochtend bij elkaar voor een formele vergadering of voor werkoverleg. Leden van de medezeggenschapsraad hebben in verschillende samenstellingen regelmatig contact met de bestuurder, de locatiedirecteuren of staffunctionarissen om vragen te stellen en informatie uit te wisselen. De andere geledingen hebben onderlinge overlegmomenten in de formele vergadering ingepland staan. Ook zij overleggen als aparte geleding.

De MR heeft dus als doel het beoordelen van beleid op procedures en inhoud. De MR laat zich hierbij met enige regelmaat bijstaan door de vakbond of door andere experts. Onderhandelen, financiën, aanvullingen in de wet en andere relevante zaken zijn de onderwerpen waar de MR zich regelmatig in laat scholen.

5.2 Onderwerpen in 2019

Voor het beoordelen/behandelen van aangeboden beleidsstukken hanteert de MR in principe de volgende werkwijze, in voorkomende gevallen kan daarvan afgeweken worden.

In de eerste vergadering na de aanbieding van een document, laat de MR zich informeren en vindt er overleg plaats en worden er ideeën uitgewisseld, zonder al standpunten in te nemen. In de tweede vergadering wordt een besluit genomen. Indien gewenst gaat de bestuurder tussen de twee vergaderingen in, met leden van de MR in gesprek, om naar hun vragen te luisteren en die te beantwoorden. In voorkomende gevallen wordt het document ook op onderdelen gewijzigd. Daarna vindt de besluitvorming plaats. Uiteindelijk is het gezamenlijke doel: een goed functionerende school voor leerlingen, ouders en medewerkers. De vergaderstructuur is dan ook ingericht op overleg en besluitvorming. Alle geledingen krijgen in een vergadering de tijd om onderling te overleggen en vragen en standpunten te formuleren. Bij die momenten kunnen de bestuurder, maar ook de locatiedirecteuren en staffunctionarissen betrokken worden om de meningsvorming soepeler te laten verlopen.

In onderstaand overzicht staan de onderwerpen waarover de medezeggenschapsraad in 2019 een besluit heeft genomen en de daarbij behorende bevoegdheid.

Onderwerp	Bevoegdheid				
	Geledingen:				
	MR	Personeel	Leerlingen	Ouders	Besluit
Begroting 2020	A				√

Bestuursreglement tevens managementstatuut	A				√
Evaluatie (tussentijds) nieuwe organisatiestructuur	info				√
Examenreglement en PTA vmbo	I				√
Formatieplan 2019-2020		I			√
Jaarverslag/jaarrekening 2018	Info				√
Leerlingenstatuut			I		√
Lessentabelwijzigingen	I				√
MTO		A			√
Overgangskader havo/vwo	I				√
Overgangsregeling Onderwijsontwikkeling, -verbreding en –verdieping (OVV)		I			√
Profiel nieuw lid raad van toezicht	I				√
Regeling vermoeden misstand (klokkenluidersregeling)	I				√
RI&E en plan van aanpak		I			√
Schoolgids				I	√
Schoolplan 2019-2023	I				√
Secundaire arbeidsvoorwaarden		I			√
Vakantieregeling 2019-2020	A				√
Wijzigingen domein HR inclusief wijziging functie HR beleidsadviseur		I			√

*A=advies I=instemming

5.3 Bijzonderheden in 2019

De MR heeft in 2019 ervaren dat de overlegmomenten altijd mogelijk zijn en dat de bijdrage van de MR verwerkt wordt. Ook op momenten dat er signalen gedeeld worden ervaart de MR dat er geluisterd en gehandeld wordt.

6. Verantwoording raad van toezicht

6.1 Gegevens toezichthouders

De raad bestaat per 31 december 2019 uit:

	Datum eerste benoeming	Tussentijdse datum van aftreden	Datum van aftreden
Dhr. J.H.G. Snijders, voorzitter raad van toezicht	01-01-2015	01-01-2019	01-01-2023
Mevr. drs. M. Noordermeer, lid raad van toezicht	01-01-2015	01-01-2019	01-01-2023
Mevr. dr. H.R.M.A. van der Heijden, lid raad van toezicht	01-01-2017	01-01-2021	01-01-2025
De heer mr. R.J.W. Gerrits, lid raad van toezicht	01-08-2018	01-08-2022	01-08-2026

Op 1 augustus 2019 is mevrouw J.W.M. van Doremalen gestopt met haar werkzaamheden als toezichthouder. Mevrouw Van Doremalen was twee en een half jaar verbonden aan de stichting als lid van de raad van toezicht en heeft met name op onderwijskundig gebied een belangrijke bijdrage geleverd. Er is besloten om de ontstane vacature vooralsnog niet in te vullen.

Samenstelling 2019	(Neven)functies	aandachtsgebied
Dhr. J.H.G. Snijders	- Interim Management, Bestuur en Toezicht; Cquinn Consulting - Voorzitter Raad van Commissarissen Syntrus Achmea Real Estate & Finance - Lid Raad van Commissarissen Caceis Nederland - Lid Raad van Commissarissen Rabobank Helmond Peel Noord - Bestuurder Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid - Raad van Advies ContextLogic BV bv (per 01-10-2019)	Organisatieontwikkeling en financiën
Mevr. drs. M. Noordermeer	- Concerndirecteur gemeente Tilburg - Lid raad van commissarissen TBV Wonen (tot 20-01-2019)	Onderwijs en financiën
Mevr. dr. H.R.M.A. van der Heijden	- Hogeschoolhoofddocent – senior onderzoeker bij Pedagogische Hogeschool de Kempel te Helmond - Lid werkveld Radboud Universiteit Nijmegen onderwijswetenschappen	Onderwijs en organisatieontwikkeling
Dhr. mr. R.J.W. Gerrits	- Notaris, Maatschap Gerrits & Van Gulick Notarissen - Docent/examinator Onroerende Zaken Recht & Agrarisch Recht aan het Centrum voor Postdoctoraal onderwijs aan de Radboud Universiteit Nijmegen - Voorzitter Stichting Ondernemer van het Jaar Verkiezing Gemert-Bakel - Curator van de Stichting Hendrik van Ruijschenberg, de Latijnse School te Gemert - Secretaris Heerenzitting De Peel	Juridisch

	o Lid van de sectie Vastgoed van de CNUE	

6.2 Werkzaamheden raad

De rollen die de raad van toezicht vervult binnen de verantwoordelijkheden van het wettelijk kader, de statuten van de stichting, het reglement raad van toezicht en de Code Goed Onderwijs zijn: de rol van toezichthouder op het bestuur, de rol van klankbord/raadgever voor het bestuur bij strategievorming en belangrijke besluiten én de rol van werkgever van de bestuurder.

Vergaderingen en besluiten

De raad van toezicht heeft in het kalenderjaar 2019 negen keer vergaderd in aanwezigheid van de bestuurder. Elke vergadering start met een vooroverleg in beslotenheid. De agenda van de vergadering wordt telkens door de voorzitter vastgesteld na overleg met de bestuurder. Ten minste zeven dagen voor de vergadering ontvangen de leden van de raad van toezicht de agenda en de te bespreken stukken. Het bespreken van de voortgangsrapportage van de bestuurder is een vast onderdeel van de vergadering. In het algemeen wordt besluitvorming door de raad voorbereid door de auditcommissie, remuneratiecommissie of commissie onderwijskwaliteit. De bestuurssecretaris zorgt voor de verslaglegging van de vergaderingen van de raad en het verslag wordt de eerstvolgende vergadering of tussentijds schriftelijk vastgesteld door de raad.

Op 25 februari 2019 vond de eerste vergadering van het kalenderjaar plaats. Dit betrof tevens de eerste vergadering met de heer Bressers in de rol van algemeen directeur-bestuurder. Tijdens deze vergadering is de herbenoeming van de heer Snijders en mevrouw Noordermeer per 1 januari 2019 nogmaals bevestigd en is het mandaatcontract van de algemeen directeur-bestuurder vastgesteld. Tevens is de notitie 'Kansen- en risicomanagement' besproken en goedgekeurd.

De tweede vergadering vond plaats op 19 april 2019. Er wordt goedkeuring verleend voor een investering van € 700.000 ten behoeve van het Groen paviljoen aan de St. Josephstraat. Ook het bestuursreglement tevens managementstatuut werd goedgekeurd.

Op 27 mei 2019 wordt goedkeuring verleend aan het jaarverslag/de jaarrekening van 2018. Ook stemt de raad in met de aangepaste meerjarenbegroting. De conclusies en afspraken naar aanleiding van de zelfevaluatie, die op 15 april 2019 heeft plaatsgevonden, worden vastgesteld.

Tijdens de vierde vergadering van het jaar, op 24 juni 2019, verleent de raad goedkeuring aan het Schoolplan 2019-2023. Ook geeft de raad toestemming aan de bestuurder om de statuten (artikel 10, lid 1: samenstelling van de raad) aan te passen.

De strategische (her)positionering is het thema van de vergadering op 2 september 2019. Na deze bijeenkomst wordt besloten om de haalbaarheid van een verdergaande samenwerking met een andere vo-partner verder te onderzoeken en geeft de raad aan positief te staan tegenover een inhoudelijke samenwerking met po-besturen.

Op 4 oktober 2019 zijn de locatiedirecteur en afdelingsleider van de locatie vmbo Laarbeek aanwezig bij de vergadering van de raad van toezicht om een toelichting te geven op de ontwikkelingen op hun locatie. Op deze locatie starten de brugklasleerlingen hun schoolloopbaan in een apart gebouw, het Junior College. Dit geeft de leerlingen de mogelijkheid om geleidelijk aan te wennen aan het voortgezet onderwijs. De inzet van coaches en keuze werktijd voor leerlingen draagt tevens bij aan een 'zachte landing' en 'het eigenaarschap van leerlingen'. Tijdens deze vergadering wordt tevens vastgesteld dat de aanvaarding commissariaat door de heer Snijders niet conflicterend is met de rol van voorzitter raad van toezicht van het Commanderie College en vindt de herbenoeming van de accountant voor controle van de jaarverslaggeving 2019 en bekostigingsgegevens plaats.

'Verkenning van de strategie' is het thema van de bijeenkomsten op 23 oktober 2019 en 25 november 2019.

Tijdens de laatste vergadering van het kalenderjaar 2019, wordt de meerjarenbegroting 2020-2023 op advies van de auditcommissie door de raad goedgekeurd. Er wordt besloten om de herbenoemingsprocedure van de leden van de raad van toezicht toe te voegen aan het reglement én de vervangingsregeling van de bestuurder wordt vastgesteld.

Commissies

De raad van toezicht heeft in 2019 drie commissies: de auditcommissie, de remuneratiecommissie en de commissie onderwijskwaliteit.

De auditcommissie adviseert de raad van toezicht over het financiële beleid van de stichting. De auditcommissie bestaat uit twee leden van de raad van toezicht: mevrouw Noordermeer (voorzitter) en de heer Gerrits (lid). In het verslagjaar heeft de auditcommissie tweemaal vergaderd, telkens in aanwezigheid van de bestuurder en de controller. Eenmaal ter bespreking van het jaarverslag 2018 en eenmaal ter bespreking van de begroting 2020. Van hetgeen in een vergadering van de auditcommissie is besproken wordt een verslag opgemaakt voor de raad van toezicht.

De remuneratiecommissie adviseert de raad van toezicht over de invulling van de werkgeversrol ten aanzien van de bestuurder. Mevrouw Van der Heijden (voorzitter) en de heer Sniijders (lid) vormen de remuneratiecommissie. De benoeming van de heer Bressers per 1 januari 2019 als algemeen directeur-bestuurder van de stichting vroeg om extra inzet van de remuneratiecommissie aan het begin van het kalenderjaar. Aan de hand van het mandaatcontract wordt het functioneren van de algemeen directeur-bestuurder getoetst door de commissie. Vóór de zomervakantie is het functioneren van de algemeen directeur-bestuurder geëvalueerd.

Om de toezichthoudende rol ten aanzien van de onderwijskwaliteit te ondersteunen heeft de raad van toezicht met ingang van 2018 een commissie onderwijskwaliteit ingesteld. De commissie onderwijskwaliteit bestaat uit twee leden van de raad van toezicht: de heer Gerrits en mevrouw Van der Heijden. De commissie onderwijskwaliteit heeft zich in 2019 voornamelijk gericht op de onderwijskwaliteit van de locatie havo/vwo. In dit kader hebben er enkele gesprekken plaatsgevonden met het locatiemanagementteam van desbetreffende locatie in het bijzijn van de bestuurder. De leden van de raad van toezicht bezoeken in duo's, ten minste eenmaal per schooljaar, de afzonderlijke locaties om zelf een beeld te kunnen vormen van de locatie en in gesprek te gaan met medewerkers en leerlingen.

Contact medezeggenschapsraad

Conform wetgeving heeft de raad van toezicht tenminste tweemaal per jaar een formeel overleg met de medezeggenschapsraad. In mei en in december 2019 hebben de raden elkaar ontmoet. Tijdens de bijeenkomsten is gesproken over algemene zaken die spelen in de stichting en de samenwerking tussen bestuurder en MR.

Jaarlijkse vergoeding

In 2019 ontvangen de leden van de raad van toezicht € 3.250 en de voorzitter € 4.250 voor hun werkzaamheden.

6.3 Zelfevaluatie en professionalisering raad van toezicht

Op 15 april 2019 heeft de raad van toezicht een evaluatieve werkconferentie gehouden, onder leiding van de heer Bos van Scolix, in het kader van de jaarlijkse evaluatie. De bouwstenen (met betrekking tot de maatschappelijke drijfveer, rolvastheid, teamwork, proactief, betrokkenheid, resultaatgerichtheid en vergadercultuur) voor een bij het Commanderij College passende visie op toezicht en bestuur zijn

vastgesteld. Met deze bouwstenen kan de visie worden vastgesteld. In het kader van 'rolvastheid' zijn een aantal metaforen besproken om stil te staan bij het eigen rolgedrag en communicatie.

Voor het schooljaar 2019-2020 zijn drie sessies permanente educatie gepland bij de Governance University. De eerste sessie met als onderwerp 'De kwaliteit van de toezichtrol, klankbordrol en adviseursrol' aangevlogen vanuit het concept 'situationeel toezichthouden' heeft op 4 oktober 2019 plaatsgevonden.

6.4 Code 'Goed Onderwijsbestuur VO'

Het Commanderie College is aangesloten bij de VO-raad, de vereniging van scholen in het voortgezet onderwijs, en hanteert de code 'Goed Onderwijsbestuur VO'. De code vormt de basis voor het realiseren van een cultuur en praktijk van goed bestuur in het voortgezet onderwijs. Goed bestuur is gericht op de bevordering van de kwaliteit van het onderwijs.

6.5 Aandachtspunten 2020

De hieronder opgesomde aandachtspunten voor 2019 zijn gerealiseerd. Dit waren:

- versterking van de toezichthoudende rol ten aanzien van de kwaliteit van onderwijs en het door ontwikkelen van de toezichthoudende- en adviserende rol met behulp van de evaluatieve werkconferentie in april en de sessie permanente educatie in oktober;
- het notarieel vastleggen van de nieuwe stichtingsstatuten in augustus 2019; *en*
- vaststelling van het Schoolplan 2019-2023 in juni 2019.

De aandachtspunten voor 2020 zijn:

- opstellen van een intern toezichtkader;
- optimaliseren van de schoolbezoeken;
- permanente educatie;
- klankbord/raadgever strategievorming.

7. Financiële verantwoording

7.1 Financiën algemeen

Resultaat

Het kalenderjaar 2019 is afgesloten met een positief resultaat van € 736.250. Begroot was een positief resultaat van € 582.000.

Planning en control rapportage aanwezigheid en werking van interne beheersings- en controle systeem

De planning- en controlcyclus van het Commanderij College is opgebouwd uit een aantal onderdelen:

- In 2016-2017 is het strategisch beleidsplan van het Commanderij College (het Schoolplan) voor de duur van vier jaar herzien. Door de veranderingen binnen de organisatie in 2018 – versterking van het (onderwijskundig) leiderschap, professionalisering van de leer- en werkcultuur en herijking van het besturingsmodel én de organisatiestructuur – is het Schoolplan vervroegd aangepast. Het Schoolplan 2019-2023 richt zich op vijf pijlers: een zachte landing, de leerling eigenaar van leer- en groeiproces, ontwikkelingsgericht en perspectiefrijk, een goed en veilig pedagogisch-didactisch klimaat en ontmoetingsschool.
- Vanaf 1 augustus 2018 kent het Commanderij College een nieuwe organisatiestructuur met een algemeen directeur-bestuurder ondersteund door een stafbureau en drie locatiedirecteuren (havo-vwo, vmbo/pro en vmbo Laarbeek) met integrale verantwoordelijkheid voor onderwijs, personeel, financiën en organisatie. Naast een begroting school breed zijn er begrotingen per locatie en centrale ondersteuning. De bekostiging van OCW wordt op basis van het aantal leerlingen naar de locaties doorgerekend en ook worden alle kosten per locatie begroot. Hierdoor kan de locatiedirecteur zijn/haar financiële verantwoordelijkheid waarmaken.
- (Meerjaren)begroting 2020-2023
De meerjarenbegroting kent een periode van vier jaar en wordt jaarlijks geactualiseerd. De gehanteerde uitgangspunten voor het opstellen van de begroting worden jaarlijks op relevantie en betrouwbaarheid beoordeeld en zo nodig bijgesteld. Zo is de leerling prognose bijgesteld aan de hand van de meest recente data (o.a. instroomgegevens, demografische gegevens en belangstellingspercentage).
- Voortgangrapportages/tussentijdse verantwoording
In 2019 zijn er twee voortgangrapportages gemaakt voor het Management Team (MT) en de interne verantwoording van de bestuurder aan de raad van toezicht. In deze rapportages komen de tussentijdse resultaten aan bod over de periode 'januari tot en met april' en 'januari tot en met augustus'. In deze rapportages is een prognose opgenomen voor het financieel resultaat over het gehele kalenderjaar. De jaarprognose 2019 en de realisatie 2019 zijn in lijn met elkaar. Naast financiële resultaten komen in deze voortgangrapportages een aantal personele indicatoren aan de orde zoals de personele bezetting in relatie tot de begroting en het formatieplan, het ziekteverzuim en (de uitputting van) het scholingsbudget.
- Maandelijks wordt een overzicht verstrekt aan het MT waarin informatie is opgenomen over de personele bezetting t.o.v. begroting en formatieplan.
- Elke vergadering van de Raad van Toezicht wordt een voortgangsverslag van de bestuurder besproken waarin hij onder meer de belangrijkste risico's en te nemen maatregelen benoemt.

- Interim-controle
De accountant heeft over het kalenderjaar 2019 een interim-controle uitgevoerd. De bevindingen naar aanleiding van deze controle worden opgenomen in dezelfde rapportage als de bevindingen vanuit de jaarrekeningcontrole.
- Jaarverslag
In het jaarverslag (inclusief de jaarrekening) wordt tenslotte extern en intern verantwoording afgelegd over het afgelopen jaar.

De kansen- en risicoanalyse is opgesteld door de controller na overleg met de algemeen directeur-bestuurder, HR en Bedrijfsvoering, vervolgens vastgesteld in het MT en door de raad van toezicht goedgekeurd in de vergadering van 25 februari 2019. In februari 2020 is deze kansen- en risicoanalyse geüpdatet. Kansen en risico's hebben we verdeeld over zeven domeinen:

- A. Leerlingaantallen
- B. Kwaliteit van het onderwijs en imago
- C. Personeel
- D. ICT
- E. Veiligheid
- F. Bedrijfsvoering
- G. Huisvesting

Bij kansen en risico's is er geen apart domein financiën. Een risico kan bijvoorbeeld leiden tot minder leerlingen en dat betekent minder bekostiging en daardoor op termijn negatieve financiële consequenties. We vermelden als er voor een bepaald risico een beroep moet worden gedaan op een voorziening. In de meeste gevallen kunnen risico's afgedekt worden uit het Eigen Vermogen.

We maken onderscheid tussen *conformance* en *performance*. Conformance is risicomanagement omdat het moet. Performance draait om het willen bereiken van een doel en het daarbij zoveel mogelijk vermijden van risico's. Om die reden spreken we van kansen- en risicomanagement. Om risico's te beheersen c.q. een doel te bereiken werken we met beleids- en beheersmaatregelen (kritische succes factoren (KSF) en ratio's (kritische prestatie indicatoren (KPI)).

Hieronder een overzicht van kansen en risico's.

KANSEN/RISICO'S	BELEIDS- EN BEHEERSMAATREGELEN (KRITISCHE SUCCESFACTOREN)	RATIO (KPI'S)
A. AANTAL LEERLINGEN		
Daling belangstellingspercentages instroom	Profilering als kansen- en resultatenschool. PR & communicatie inzetten t.b.v. versterking imago Versterken strategische samenwerking in de regio	aantal leerlingen instroom; marktaandeel
Marktaandeel instroom havo-vwo Marktaandeel instroom vmbo Gemert Marktaandeel instroom vmbo Laarbeek	Goede relatie met het basisonderwijs (bestuurlijk/contactpersonen/ambassadeurs) Onderwijskundige samenwerking po-vo Hoge kwaliteit onderwijs	
behoud / vergroten van het marktaandeel	Externe samenwerking met GOO/ PO besturen voor 10-14	aantal leerlingen instroom; marktaandeel

B. ONDERWIJS		
Kwaliteit van het Onderwijs	Ontwikkelingsgerichte interventies docenten/mentoren	
	Effectieve toepassing CoCo kwaliteitscyclus door meetbare criteria voor docenten, afdelingsleiders en locatiedirecteuren die leidt tot efficiënte doorstroming van leerlingen conform perspectief bij binnenkomst en goede examenresultaten.	In- door- en uitstroom van leerlingen; examencijfers
Continuïteit van onderwijsaanbod en het behouden/aantrekken van voldoende geschoold personeel	Externe strategische samenwerking met andere vo-scholen	

C. PERSONEEL		
Wetgeving, cao, regeling vo		
Wet Werk en Zekerheid (WWZ)	Strategische Personeelsplanning (SPP)	
LFB (50 uur)	flexibiliteit in onderwijsvorm en 10 % flexibele schil	% flexibele schil
verhoging salariskosten	voldoende flexibele schil	% flexibele schil/GPL
OVV (ontwikkeltijd)	flexibiliteit in onderwijsvorm	
Imago (schade)/Cultuur CoCO		
dalend leerlingenaantal	SPP (beoordeling in relatie met vergrijzing) samenwerking met derden (bijv. ORION)	
match beschikbare/benodigde competenties	Stimuleren leercultuur, strategisch scholingsbeleid en -plan	scholing > € 600 per medewerker
lage ontwikkelbehoefte medewerker	stimuleren cultuur van leren, stimuleren dubbele bevoegdheden, werken vanuit talenten (onderzoeken subsidiemogelijkheden) deelname aan het project Orion Onderwijs Carrière (OOC)	scholing > € 600 per medewerker
Arbeidsmarkt/samenstelling personeelsbestand		
tekortvakken/tekort aan docenten	SPP, flexibiliteit in onderwijsvorm, binden en boeien van werknemers, aantrekkelijke werkgever, onderzoeken samenwerking met derden (waaronder OOC), werken met instructeurs, hybride docenten etc.	
hoog percentage medewerkers > 55 jaar	evenwichtig personeelsbestand leeftijdscategorieën	

KANSEN/RISICO'S	BELEIDS- EN BEHEERSMAATREGELEN (vervolg) (KRITISCHE SUCCESFACTOREN)	RATIO (KPI'S)
D. VEILIGHEID		
Sociale veiligheid		

Versterken veilige omgeving voor leerlingen	schoolveiligheidsplan; coördinator sociale veiligheid; pestprotocol	cijfer schoolklimaat en veiligheid (>benchmark onderwijsniveau)
Versterken veilige omgeving voor medewerkers	preambule OP en OOP; elkaar aanspreken	cijfer schoolklimaat en veiligheid (>benchmark onderwijsniveau)
Fysieke veiligheid		
Incidenten/ongelukken op school	BHV; incidentenregistratie; inrichting van het gebouw; contacten met politie; snel optreden bij afwijkend gedrag van leerlingen	aantal geregistreerde incidenten
Informatiebeveiliging		
Veiligheid van bedrijfsinformatie, Privacygevoelige informatie	IPB, ICT gedragscode, Gedrag en cultuur, 2FA, Encryptie, Bewustwording, Herinrichting ICT netwerk en maatregelen	

E. ICT.

Infrastructuur, techniek en beheer	Cloud oplossingen (meer naar As-a-service)	
Cloud oplossingen (meer naar As-a-service)	Redundant internetlijn; SLA contracten voor WiFi en lokale netwerk, Leerlingen Applicatie Portaal (LAP)	
Digitale lesmateriaal & Educatieve applicaties	Alle nieuwe lesmethoden moeten getoetst worden met SAAS	
Deskundigheid medewerkers (ICT medewerkers en eindgebruikers (OP en OOP))	Scholing, ICT ontwikkelingen op maat (analyse/voorbereiding / PDCA)	

F. BEDRIJFSVOERING

Onvoldoende PDCA	Opzet P&C cyclus voor meerdere domeinen incl. risicomanagement, sturings- en verantwoordingsstructuur en managementinformatie	Financiële management rapportage
Informatiemanagement, Digitale workflows en efficiënte samenwerking	Digitale Integrale van bedrijfsvoering (AFAS)	

G. HUISVESTING*

Ontbreken lange termijn huisvestingsplan	Jaarlijks volgen bekostiging huisvesting versus werkelijke kosten huisvesting. Integraal Huisvestings Plan (IHP) ontwikkelen samen met de gemeente; % huisvestingskosten van totale kosten;	% huisvestingkst.. - Opstellen van LHP en MJOP opnieuw aanpassen:
Verduurzaming van de gebouwen	EMS (Energiebesparing) en Verduurzaming van de gebouwen: - Gebouwinformatie verzamelen - Maatregelen identificeren - Impact en kosten van maatregelen berekenen	
Verouderde niet duurzame huisvesting havo-vwo locatie	In gesprek met gemeente over (ver) nieuwbouw locatie havo-vwo op basis van projectgroep met extern onderzoek Gemeente komt met een IHP voor po en vo.	Verskil bekostiging - werk. kst; huisv.

Teveel aantal m ² t.o.v. aantal leerlingen vmbo en Praktijkonderwijs (PRO) in Gemert	PRO naar St. Josephstraat (01-08-2019) dus minder m ² per ll.; Stafbureau naar St. Josephstraat (01-08-2018) efficiëntere benutting van gebouw; vanaf aug 2019 gebouw PRO tijdelijk inrichten vmbo-Groen; daarna nadenken definitieve. bestemming geb. Pater van de Elzenstraat met gemeente.,	aantal m ² per leerling

*= Bij domein huisvesting geldt de voorziening groot onderhoud

Hierboven is beschreven op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht. Door de beleids- en beheersmaatregelen met in vele gevallen KPI (kritische proces indicatoren) kunnen we monitoren welke resultaten hiermee zijn bereikt en welke aanpassingen c.q. nieuwe uitdagingen er zijn voor de komende jaren. Ten opzichte van het jaarverslag 2018 is een extra 'kansen /risico's' waarop gemonitord wordt. Dit betreft de continuïteit van het onderwijsaanbod van onze school en het behouden/aantrekken van voldoende geschoold personeel. Hiervoor gaan we kijken naar externe strategische samenwerking met andere vo-scholen.

De verantwoording over het kansen- en risicomanagement zal minimaal één keer per jaar plaatsvinden in het managementteam.

(Europese) aanbesteding

In 2019 heeft een (Europese) aanbesteding plaatsgevonden voor uitbesteding van schoonmaak. De richtlijnen zoals opgenomen in het inkoopbeleid zijn nageleefd; bij opdrachten boven € 10.000 zijn meerdere offertes opgevraagd. Gunning heeft vervolgens plaatsgevonden op basis van prijs en kwaliteit. Daarnaast is er een Europese aanbesteding voor kopieerapparatuur/printers aangegaan. Opdrachtverstrekkingen boven de € 15.000 vinden door de algemeen directeur-bestuurder plaats. Opdrachtverstrekkingen die niet zijn opgenomen in de begroting boven de € 100.000 vinden pas plaats na goedkeuring door de Raad van Toezicht. Deze wijze van aanbesteding is geformaliseerd door vaststelling van een document hierover.

7.2 Continuïteitsparagraaf

De ontwikkeling van het aantal leerlingen wordt als volgt ingeschat:

	lln 17-18	lln 18-19	lln 19-20	lln 20-21	lln 21-22	lln 22-23
havo-vwo	1.440	1.344	1.287	1.187	1.074	1.026
vmbo Gemert	751	766	738	769	749	771
vmbo Laarbeek	574	560	537	485	541	550
praktijkonderwijs	60	51	48	52	42	42
Totaal	2.825	2.721	2.610	2.493	2.406	2.389

De prognoses zijn onder meer opgesteld aan de hand van aanmeldgegevens, daaruit voortvloeiende belangstellingspercentages en de omvang van de basisschoolpopulatie van scholen in ons voedingsgebied.

Het weerstandsvermogen, berekend als (eigen vermogen +/- boekwaarde materiële vaste activa)/ rijksbijdrage, bedraagt per einde 2019 14,7%. In het financieel beleidsplan is een streefwaarde van minimaal 12% voor dit kengetal opgenomen (10% voor het afdekken van algemene risico's en 2% voor het afdekken van specifieke risico's). Uit de meerjarenraming blijkt dat we in 2020 een weerstandsvermogen van ruim boven de 12% zullen bereiken.

De omvang van de zogenaamde flexibele schil (medewerkers met een tijdelijk dienstverband) bedraagt per 31 december 2019 59,11 fte's, 38,19 OP en 20,92 OOP.(2018: 52fte's in totaal). Vanaf 1 januari 2020 t/m 31 december 2023 gaan 10,3 fte docenten met pensioen.

Jaar	OP
2020	1,42
2021	3.43
2022	2,32
2023	3,13
Totaal	10,13

Meerjarenraming

Balans

	Realisatie 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Activa					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	2.586.817	2.634.386	2.655.921	2.627.456	2.548.991
	2.586.817	2.634.386	2.655.921	2.627.456	2.548.991
Vlottende activa					
Vorderingen	255.884	255.884	255.884	255.884	255.884
Liquide middelen	9.697.230	8.358.400	8.111.600	7.758.600	7.466.800
Totaal vlottende activa	9.953.114	8.614.284	8.367.484	8.014.484	7.722.684
Activa totaal	12.539.931	11.248.670	11.023.405	10.641.940	10.271.675
Passiva					
Eigen Vermogen					
Algemene reserve	5.359.701	5.719.679	5.804.990	5.523.481	5.253.238
Bestemmingsreserves:					
Onderwijs Convenant	421.000	210.500			
Toekomstig Lerarentekort	500.000	400.000	300.000	200.000	100.000
Eigen Vermogen	6.280.701	6.330.179	6.104.990	5.723.481	5.353.238
Voorzieningen	3.335.403	1.994.630	1.994.630	1.994.630	1.994.630
Kortlopende schulden	2.923.827	2.923.860	2.923.785	2.923.829	2.923.807
Passiva totaal	12.539.931	11.248.669	11.023.405	10.641.940	10.271.675
Weerstandsvermogen 1					
eigen vermogen	6.280.701	6.330.179	6.104.990	5.723.481	5.353.238
materiële vaste activa	2.586.817	2.634.386	2.655.921	2.627.456	2.548.991
rijksbijdrage OC&W	25.067.395	23.414.050	22.278.743	21.336.902	21.245.901
%	14,7%	15,8%	15,5%	14,5%	13,2%

Baten en Lasten

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten					
Rijksbijdragen OCW	25.067.395	23.414.050	22.278.743	21.336.902	21.245.901
Overige overheidsbijdragen en -sul	78.363	62.713	15.053	15.053	0
Overige baten	234.490	179.400	109.700	106.220	105.540
totaal	25.380.248	23.656.163	22.403.495	21.458.175	21.351.441
Lasten					
Personele lasten	19.666.919	19.094.734	18.216.734	17.506.734	17.388.734
Afschrijvingen	625.054	509.700	509.700	509.700	509.700
Huisvestingslasten	1.780.245	1.737.600	1.737.600	1.737.600	1.737.600
Overige lasten	2.580.799	2.264.650	2.164.650	2.085.650	2.085.650
totaal	24.653.017	23.606.684	22.628.684	21.839.684	21.721.684
Saldo baten en lasten	727.231	49.478	-225.189	-381.509	-370.243
Financiële baten	9.019	0	0	0	0
Resultaat	736.250	49.478	-225.189	-381.509	-370.243

In de periode 2019-2022 zijn de volgende aspecten van belang welke van invloed zijn op de meerjarenraming van de komende jaren:

- De verwachting is dat het aantal leerlingen de komende jaren zal gaan dalen. Deze daling heeft negatieve consequenties voor de bekostiging en daarmee het financiële resultaat in de komende jaren.

De verwachte formatie zal daardoor gaan dalen:

	2019	2020	2021	2022
Dir	9,9	9,9	9,9	9,9
OP	177,09	170	164	158
OOP	66,35	64,5	64	64
	253,34	244,4	237,9	231,9

- Het aandeel vso-leerlingen is in ons samenwerkingsverband (SWV) relatief hoog. In 2021 zullen we in de regio moeten voldoen aan het landelijk gemiddelde, willen we niet het risico lopen dat het tekort binnen het SWV wordt omgeslagen over de aangesloten vo-instellingen. In onze meerjarenraming is aangesloten op de meerjarenbegroting van het SWV. Het is belangrijk om ontwikkelingen in dit kader nauwgezet te volgen. De middelen die we van SWV in de komende jaren gaan ontvangen zullen substantieel lager zijn. Van het eigen vermogen is 2 miljoen euro bestemd voor schoolbesturen om het wegvallen van de verveningsbijdragen in 2020 via een "zachte landing" te compenseren. De meerjarenraming van het SVW heeft in 2019 een resultaat van € 605.000 en in de jaren 2019–2022 een resultaat van 0.
- Van 2018 tot 2023 ontvangen we voor elke bovenbouw leerling in de profielen PIE en BWI, extra middelen om de kwaliteit van het technisch vmbo onderwijs te verhogen. Vanaf 2024 geldt structurele financiering als voldaan is aan een goed plan in de regio. Van 2020 t/m 2023 is er projectfinanciering.

- De techniekelden 2019 zijn gebruikt om de basis op orde te krijgen: een modern technieklokaal en een machinepark aangevuld met machines met nieuwe en moderne toepassingen. Ook zijn er materialen aangeschaft om leerlingen meer specifieke keuzedelen te laten volgen met daarbij de behorende scholing van docenten.
- Twee collega's zijn de studie voor PIE docent gaan volgen om de sectie PIE te versterken. Daarnaast is er een collega binnen de secties PIE en BWI tot instructeur benoemd die de bevoegdheid heeft om naast ondersteuning ook les te kunnen geven aan kleine groepjes leerlingen onder begeleiding van een docent. Verder is er een extra onderwijsassistent aangenomen om de secties te versterken en meer gedifferentieerd te kunnen werken.
- Er is een coördinator aangesteld om de projecten binnen het STO (Sterk Techniek Onderwijs) plan te coördineren.
Daarnaast is er een project manager aangesteld voor 4 uur per week. Deze persoon is werkzaam in het bedrijfsleven, heeft een eigen bouwbegeleidingsbedrijf en kan vanuit deze functie zijn ervaring en expertise meebrengen in het STO project. Met deze projectmanager wordt de afstand tussen school en bedrijfsleven overbrugd.
- Er is een stagecoördinator aangesteld die bouwt aan een netwerk met het bedrijfsleven en meerder netwerkbijeenkomsten met bedrijven heeft georganiseerd voor docenten. Voor leerlingen van leerjaar 1 is er inmiddels een eerste bouwcarroussel georganiseerd en het bedrijfsleven heeft tijdens open dag van de school een prominente plek ingenomen om techniek te promoten.
- Met ingang van het schooljaar 2017-2018 zijn we gestart op de locatie vmbo Gemert met een syntheseklas. De syntheseklas is een arrangement van het SWV, waarbij we een aantal leerlingen een onderwijsplek bieden in een veilige en gestructureerde omgeving. Deze leerlingen zouden anders aangewezen zijn op het vso. Hiermee dragen we bij aan het terugdringen van het aantal vso-leerlingen binnen onze regio.
- Eind 2015 zijn er 1.200 zonnepanelen in gebruik genomen. Naast het gegeven dat we als gevolg van het opwekken van energie minder elektriciteit verbruiken en op deze wijze de energiekosten verlagen, ontvangen we de gehele planperiode subsidie. Ook de komende jaren zullen we investeringen doen om de energiekosten verder te verlagen. Daarnaast gaan we duurzaamheidsbeleid ontwikkelen wat mogelijk invloed heeft op onze inkoop en bedrijfsvoering.
- De komende jaren gaan we verder met de implementatie van ICT in het onderwijs. Dit om een beter aanbod te kunnen genereren in het kader van gepersonaliseerd onderwijs.
- Er zijn vrijwel geen contractactiviteiten (derde geldstroomactiviteiten). Voor een beperkt bedrag is er medegebruik ruimtes. Dit betreft het beschikbaar stellen van leslokalen en gymlokaal aan verenigingen (maatschappelijke organisaties). Ook detachering van onderwijzend personeel is zeer beperkt.
- Om te komen tot optimale huisvesting met toekomstbestendige gebouwen is samen met de gemeente Gemert-Bakel onderzocht in welke mate het havo/vwo-gebouw nog technisch en functioneel passend is. Welke oplossingen zijn mogelijk. Renovatie of (ver) nieuwbouw op dezelfde locatie of nieuwbouw op een andere locatie, hetgeen tijdelijke huisvesting tijdens de nieuwbouw bespaart. Er is een concept IHP (Integraal Huisvestingsplan) voor alle scholen in de gemeente Gemert-Bakel. Beide scenario's renovatie of nieuwbouw zijn in het IHP opgenomen.
- Hoewel de financiële impact van de uitbraak van het coronavirus ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening nog niet volledig duidelijk is, zijn wij van mening dat op basis van de momenteel beschikbare informatie, de inmiddels genomen maatregelen en bestaande liquiditeitsbuffer, de bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling niet geraakt wordt

Rapportage toezichthoudend orgaan

Voor de rapportage van de raad van toezicht wordt verwezen naar hoofdstuk 6.

7.3 Financiële toelichting op de jaarrekening

Balans

	2019	2018	Vershil
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	2.586.817	2.743.997	-157.180
Totaal vaste activa	2.586.817	2.743.997	-157.180
Vlottende activa			
Vorderingen	255.884	408.472	-152.608
Liquide middelen	9.697.230	8.083.867	1.613.363
Totaal vlottende activa	9.953.114	8.492.340	1.460.755
Totaal activa	12.539.932	11.236.337	1.303.575
Passiva			
Eigen vermogen	6.280.701	5.544.452	736.250
Voorzieningen	3.335.403	3.060.471	274.932
Langlopende schulden			
Kortlopende schulden	2.923.827	2.631.414	292.413
Totaal passiva	12.539.931	11.236.337	1.303.595

Materiële vaste activa

Er is in 2019 voor € 467.874 geïnvesteerd. In de begroting was rekening gehouden met een investering van € 732.600.

Liquide middelen

De liquiditeit is het afgelopen jaar weer toegenomen als gevolg van het positieve exploitatieresultaat, de relatief lage omvang van de investeringen en de stijging van de voorzieningen. Met een liquiditeitsratio van 3,40 voldoen we ruimschoots aan de (minimale) streefwaarde van 0,5 die de Onderwijsinspectie hanteert. Ook de komende jaren is dit het geval.

Eigen vermogen

De jaarrekening sluit met een positief resultaat van € 736.250 waarvan € 11.000 ten laste komt van de bestemmingsreserve BAPO. € 421.000 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve onderwijsconvenant. € 500.000 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve 'toekomstig lerarentekort'. Het overige resultaat -€ 173.750 wordt in mindering gebracht aan de algemene reserve.

Voorzieningen

De omvang van de voorzieningen is ten opzichte van 2018 toegenomen met € 274.932 Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door toevoegingen aan de voorziening langdurig zieken. De post voorzieningen bestaat uit:

		Saldo 1-1-2019	Dotaties 2019	Onttrekkingen 2019	Stelsel wijziging	Vrijval 2019	Saldo 31-12-2019
2.2.1	Personeelsvoorzieningen						
	Spaarverlof			0			0
	Duurzame inzetbaarheid	387.489		25.511			361.979
	Langdurig zieken	71.000	300.000	71.000			300.000
	WW-lasten	466.000	209.000	367.000			308.000
	Ambtsjubilea	190.000	4.000	10.000			184.000
	Reorganisatie	191.000	215.000	190.370			215.630
		1.305.489	728.000	663.881			1.369.609
2.2.3	Voorziening groot onderhoud	1.754.981	730.000	519.187			1.965.795
	Totaal voorzieningen	3.060.471	1.458.000	1.183.068			3.335.403

Toelichting baten en Lasten

Resultaat

Het kalenderjaar 2019 is afgesloten met een positief resultaat van € 736.250. Begroot was een positief resultaat van € 581.850

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Verskil
Rijksbijdragen OC en W	25.067.395	23.795.000	1.272.395
Overige overheidsbijdragen en subsidies	78.363	77.000	1.363
Overige baten	234.490	190.000	44.490
Totaal baten	25.380.248	24.062.000	1.318.248
Lasten			
Salarissen	18.012.321	17.643.200	369.121
Lasten personeelsbeleid	1.767.922	1.367.800	400.122
Af uitkeringen	-113.323	-70.000	-43.323
Personele lasten	19.666.920	18.941.000	725.920
Afschrijvingen	625.054	567.000	58.054
Huisvestingslasten	1.780.245	1.739.000	41.245
Overige instellingslasten	2.580.799	2.236.000	344.649
Totaal lasten	24.653.017	23.483.000	1.169.867
Financiële baten	9.019	3.000	6.019
Netto resultaat	736.250	582.000	154.400

Rijksbijdragen OCW

De hogere rijksbijdrage OCW wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de landelijke gemiddelde personeelslast (gpl) (personele inkomsten voor onze school) in 2019 met 3,13% is verhoogd. Dit betekent extra rijksbijdrage van **€ 563.000**

In het onderwijsconvenant van 1 november 2019 zijn extra investeringen van € 150 miljoen voor het voortgezet onderwijs beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn bestemd om in 2020 en 2021 uit te geven ter verlichting van het lerarentekort en de werkdruk. Op 20 december 2019 heeft onze school **€ 421.000** (€ 154 per leerling) ontvangen.

De **overige baten** worden veroorzaakt door meer detacheringen.

Lasten

De **salarissen** zijn gestegen door een hoger aantal ingezette fte's (10,05) dan begroot. Anderzijds zijn de gemiddelde salariskosten iets lager dan begroot.

	Begroot	Realisatie	Verschil
fte's	242.26	252,31	10.05
salariskosten	17.643.200	18.012.321	369.121

De **lasten personeelsbeleid** zijn gestegen wat voornamelijk veroorzaakt wordt door meer kosten voor uitbestedingen/personeel niet in loondienst en toevoeging aan voorziening voor langdurig zieken.

Voor het beheersen van uitkeringskosten waar het Commanderij College mogelijk mee geconfronteerd wordt na ontslag van medewerkers, hebben wij de volgende maatregelen getroffen:

- Een risicoanalyse voor indiensttreding, door de HR-consulent, van nieuwe medewerkers ten aanzien van mogelijke uitkeringskosten. Afhankelijk van het risico wordt besloten de medewerker in dienst te nemen of werkzaam te laten zijn middels een payroll constructie.
- Het ontwikkelen van employability maatregelen voor medewerkers waarvan het dienstverband wordt beëindigd, waarbij het streven is de periode van uitkering zo kort mogelijk te houden (We onderzoeken ook de mogelijkheden voor inzet van een (extern) re-integratiebureau. Hiermee kunnen we medewerkers ondersteunen bij het vinden van een nieuwe arbeidsbetrekking, afhankelijk van de individuele situatie waarin de ex-werknemer verkeert t.a.v. van de re-integratiemogelijkheden).

Bij afschrijvingskosten meubilair is in 2019 een inhaal afschrijving van € 80.000 gedaan. Dit meubilair was bij de invoering van het financieel pakket Exact in 2011 als bulk ingevoerd. Voor alle inventaris is destijds een afschrijvingsperiode van 15 jaar gekozen. In de meeste gevallen betreft het overige inventaris dat eigenlijk in 10 jaar afgeschreven had moeten worden.

De **overige** instellingslasten lasten zijn hoger dan begroot. Dit wordt onder meer veroorzaakt Een opgenomen post van € 111.606 van nog niet uitgegeven materialen voor vmbo-techniekmiddelen 2019 gefinancierd uit deze subsidie 2019..

KENGETALLEN

De VO-raad hanteert een aantal kengetallen voor vermogensbeheer en budgetbeheer. Hieronder een overzicht van de kengetallen onze school t.o.v. de signaalwaarde van de VO-raad.

Vermogensbeheer

Ad 1 Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor is een kengetal dat zou moeten aangeven of het kapitaal niet of inefficiënt wordt benut voor de vervulling van de onderwijsstaak. Voor besturen van onze omvang is een maximale omvang vastgesteld van 35. De kapitalisatiefactor van onze school is 49,8%,

Kengetal: (totale activa -/- gebouwen/terreinen) / totale baten * 100% (kapitalisatiefactor)	
Commanderij College 2019	49,4
Commanderij College 2018	44,8
Commanderij College 2017	39,9
Commanderij College 2016	36
Commanderij College 2015	34
Gemiddeld VO (schoolgroep 4) 2015	Niet bekend

In 2019 dus 14,4 % boven de signaalwaarde.

De verwachting is dat ook in de komende jaren de kapitalisatiefactor boven de signaalwaarde blijft.

Ad 2 weerstandsvermogen (2)

Het weerstandsvermogen is het eigen vermogen gedeeld door de totale baten en bedraagt 24,7%

Ad 3 Solvabiliteit

Solvabiliteit is het vermogen om op langere termijn aan je verplichtingen te voldoen. In 2019 is het percentage 50,1%. Ook de komende jaren blijven we ruimschoots boven de 20%.

Budgetbeheer

Ad 1. Rentabiliteit

Rentabiliteit is het resultaat wat je behaalt op omzet. De norm van de VO-raad is tussen de 0 en 5%.

Kengetal: netto resultaat / totale baten * 100% (rentabiliteit – indicatie van mate waarin effectief met opbrengsten wordt omgegaan)	
Commanderij College 2019	2,9
Commanderij College 2018	3,2
Commanderij College 2017	2,1
Commanderij College 2016	1,2
Commanderij College 2015	- 4,3
Gemiddeld VO (schoolgroep 4) 2015	0,5

Hieronder de rentabiliteit voor de komende jaren.

jaar	%
2020	0,2 %
2021	-1,0 %
2022	-1,8 %
2023	-1,7 %

Ad 2 Liquiditeit (current ratio)

Liquiditeit is het vermogen om op korte termijn aan je verplichtingen te voldoen. De liquide middelen op 31 december 2019 bedragen € 9.697.230.

Kengetal: vlottende activa / vlottende passiva (indicatie van de liquiditeit)	
Commanderij College 2019	3,40
Commanderij College 2018	3,20
Commanderij College 2017	2,90
Commanderij College 2016	2,25
Commanderij College 2015	1,84
Gemiddeld VO (schoolgroep 4) 2015	1,82

De liquiditeit is het afgelopen jaar weer toegenomen als gevolg van het positieve exploitatieresultaat, de relatief lage omvang van de investeringen en de stijging van de voorzieningen. Met een liquiditeitsratio van 3,4 voldoen we ruimschoots aan onze (minimale) streefwaarde van 0,5; de streefwaarde die ook de Inspectie van het Onderwijs hanteert. Ook de komende jaren is dit het geval.

7.4 Treasuryverslag

In 2012 is het treasurystatuut van het Commanderij College vastgesteld. In het treasurystatuut is het treasurybeleid uiteengezet en is een beschrijving gegeven van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden in het kader van de treasuryfunctie. In 2017 is het treasurystatuut geactualiseerd en in overeenstemming gebracht met de regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

Liquiditeitsprognose

In de meerjarenbegroting 2020 tot en met 2023 is de begrote omvang van de liquide middelen opgenomen. Uit deze begroting blijkt dat vanaf 31 december 2019 de omvang van de liquide met 2 miljoen daalt, maar ook ultimo 2023 ruim voldoende zijn.. Aangezien alle beschikbare middelen liquide worden aangehouden, dit gezien de verwachtingen op de kapitaalmarkt, verwachten wij geen bijzondere risico's in dit kader.

Liquiditeits- en risicopositie

In de regeling beleggen, lenen en derivaten is opgenomen dat bankinstellingen waar de middelen zijn uitgezet minimaal een A-rating moeten hebben. De drie bankinstellingen voldoen allen aan deze eis. Sinds 2016 lopen de Ideal-betalingen via Mollie. Hoewel deze 'webapplicatie' niet als bankinstelling kan worden gedefinieerd, hebben we de vordering die wij hebben op deze leverancier wel als zodanig in het overzicht opgenomen. Mollie staat ook onder toezicht van DNB. Daarnaast werken we sinds juni 2017 met Simplified card. Hiermee kunnen medewerkers een betaalpas-creditcard meekrijgen bij excursies/reizen. De bank waar het geld geparkeerd staat is de Barclays Bank in Groot-Brittannië en kent een vergelijkbare rating als de Rabobank en ABN AMRO bank. Navraag bij Simplified card in relatie met de Brexit en de regeling beleggen, lenen en derivaten leert ons dat wanneer Groot-Brittannië niet meer tot de EU behoort Simplified card het geld kan stallen bij een Duitse bank.

Bijlage1: Financiële jaarrekening

Bijlage 1: jaarrekening**A. Balans per 31 december 2019, vergelijkende cijfers 2018 (na resultaatbestemming)**

1 Activa		31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa			
1.2	Materiële vaste activa	2.586.817	2.743.997
	<u>Totaal vaste activa</u>	<u>2.586.817</u>	<u>2.743.997</u>
Vlottende activa			
1.5	Vorderingen	255.884	408.472
1.7	Liquide middelen	9.697.230	8.083.867
	<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>9.953.114</u>	<u>8.492.340</u>
	Totaal activa	<u>12.539.931</u>	<u>11.236.337</u>
2 Passiva			
		31-12-2019	31-12-2018
2.1	Eigen vermogen	6.280.701	5.544.452
2.2	Voorzieningen	3.335.403	3.060.471
2.3	Langlopende schulden		
2.4	Kortlopende schulden	2.923.827	2.631.414
	Totaal passiva	<u>12.539.931</u>	<u>11.236.337</u>

B. Staat van baten en lasten jaar 2019 per 31-12-2019, vergelijkende cijfers jaar 2018

		2019	Begroting 2019	2018
3	Baten			
3.1	Rijksbijdragen OC en W	25.067.395	23.795.000	24.712.486
3.2	Overige overheidsbijdragen	78.363	77.000	99.336
3.5	Overige baten	234.490	190.000	248.827
	<u>Totaal baten</u>	<u>25.380.248</u>	<u>24.062.000</u>	<u>25.060.649</u>
4	Lasten			
4.1	Personele lasten	19.666.920	18.941.000	19.630.909
4.2	Afschrijvingen	625.054	567.000	596.724
4.3	Huisvestingslasten	1.780.245	1.739.000	1.762.966
4.4	Overige instellingslasten	2.580.799	2.236.000	2.264.044
	<u>Totaal lasten</u>	<u>24.653.017</u>	<u>23.483.000</u>	<u>24.254.644</u>
	<u>Saldo baten en lasten</u>	<u>727.231</u>	<u>579.000</u>	<u>806.006</u>
5	Financiële baten en lasten			
5.1	Financiële baten	9.019	3.000	10.546
5.3	Waardeveranderingen fin.act.			
	Saldo fin. baten en lasten	9.019	3.000	10.546
	<u>Resultaat uit gewone bedrijfsvoering</u>	<u>736.250</u>	<u>582.000</u>	<u>816.552</u>
	<u>Netto resultaat</u>	<u>736.250</u>	<u>582.000</u>	<u>816.552</u>

C. Kasstroomoverzicht jaar 2019, vergelijkende cijfers jaar 2018

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Saldo baten en lasten	727.231	806.006
<u>Aanpassingen voor:</u>		
Afschrijvingen	625.054	596.724
Mutaties voorzieningen	274.932	461.488
<u>Veranderingen in vlottende middelen</u>		
Vorderingen	151.064	-81.236
Effecten		
Kortlopende schulden	<u>292.413</u>	<u>243.553</u>
	443.477	162.318
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	2.070.693	2.026.536
Ontvangen interest / waardeveranderingen	10.543	19.803
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>2.081.236</u>	<u>2.048.339</u>
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings in materiële vaste activa	-467.874	-672.347
Desinvesteringen in materiële vaste activa		
Investerings in financiële vaste activa	<u>-467.874</u>	<u>-672.347</u>
<u>Mutatie liquide middelen</u>	<u>1.613.363</u>	<u>1.373.992</u>

Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert en Omstreken is het bevoegd gezag van Commanderiej College en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van voortgezet onderwijs in de regio Gemert en omstreken.

1.2 Continuïteit

Het eigen vermogen van Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert) bedraagt per 31 december 2019 € 6.280.701 positief.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

1.3 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert en Omstreken is feitelijk gevestigd op Sleutelbosch 2 te Gemert en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41093963.

1.4 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert en Omstreken zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.5 Schattingswijzigingen

Bij afschrijvingskosten meubilair is in 2019 een inhaal afschrijving van € 80.000 gedaan. Dit meubilair was bij de invoering van het financieel pakket Exact in 2011 als bulk ingevoerd. Voor alle inventaris is destijds een afschrijvingsperiode van 15 jaar gekozen. In de meeste gevallen betreft het overige inventaris dat eigenlijk in 10 jaar afgeschreven had moeten worden. Daarnaast geldt dat deze inventaris voor een deel niet meer in gebruik is. Daarom is de gehele boekwaarde per 31 december 2019 vervroegd afgeschreven.

1.6 Bedragen in Euro's

Alle bedragen worden in hele Euro's weergegeven.

1.7 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.8 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

2.3 Leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

3. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

3.1 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd: automatisering 4 jaar (25%), kantoormeubilair en overige inrichting 10 jaar (10%) (waaronder kunstgrasvelden), schoolmeubilair en machines 15 jaar (6,67%) (waaronder zonnepanelen).

3.2 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.3 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur.

3.4 Eigen vermogen

3.4.1 Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

3.4.2 Bestemmingsreserve BAPO

De bestemmingsreserve BAPO betreft de vrijgevallen voorziening BAPO welke bestemd is om kosten van niet opgenomen BAPO-rechten uit het verleden te betalen. De reserve BAPO betreft uitsluitend nog niet opgenomen BAPO-rechten uit de afgelopen jaren. De reserve is berekend op basis van de contante waarde van de toekomstige verplichtingen.

3.4.3. Bestemmingsreserve onderwijsconvenant

De middelen van het onderwijsconvenant van november 2019 zijn als baten in de jaarrekening 2019 opgenomen en worden aangewend in 2020 en 2021.

3.4.4. Bestemmingsreserve Toekomstig Lerarentekorttekort

Er is een bestemmingsreserve opgenomen om een toekomstig tekort aan docenten op te vangen. Locaties die over goede docenten beschikken, maar die deze goede docenten niet kunnen betalen, kunnen een beroep doen op deze bestemmingsreserve.

3.5 Voorzieningen

3.5.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

3.5.2 Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening. Per 31 december 2019 heeft het ABP een dekkingsgraad van 97,8%.

3.5.3 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijf kans. Bij het contant maken is zero-coupon rente (rentetermijnstructuur van verzekeraars), met een opslag van 1%. als disconteringsvoet gehanteerd.

3.5.4 Voorziening groot onderhoud gebouwen

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Commanderij College maakt gebruik van de tijdelijke regeling waarbij het voor de boekjaren 2018 en 2019 is toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand, gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat.

3.5.5 Voorziening langdurig zieken

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening loondoorbetaling bij ziekte

wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

3.5.6 Voorziening spaarverlof

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van spaarverlof is een voorziening gevormd. Betaalde bedragen inzake spaarverlof worden ten laste van deze voorziening gebracht.

3.5.7 Voorziening Duurzame inzetbaarheid

In de CAO is een persoonlijk budget opgenomen van 50 uur voor elke medewerker en een aanvullend budget van 120 uur voor medewerkers vanaf 57 jaar. Deze uren kunnen ook gespaard worden. Het bevoegd gezag heeft een inschatting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen.

3.5.8 Voorziening WW

Een voorziening WW-lasten wordt getroffen voor medewerkers waarvoor wij als Commanderie College verplichtingen hebben in verband met de WoVo. Dit geldt voor zowel, WW-uitkeringen, bovenwettelijk- en na wettelijke uitkeringen alsmede suppletiereregelingen. Van de uitkeringslasten komt 25% direct ten laste van Commanderie College, hiermee is rekening gehouden bij het bepalen van de hoogte van deze voorziening. Deze voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen.

3.5.9 Voorziening reorganisatie

Om zowel de kwaliteit van het onderwijs als de instroom van leerlingen te borgen, (het marktaandeel als percentage instroom van basisscholen in de regio daalt al een aantal jaren) is in juni 2018 gekozen voor een ander onderwijsmodel en een andere organisatie waarbij het aantal leidinggevend en ook bovenscholen is teruggebracht. Hierdoor komt de verantwoordelijkheid over de kwaliteit van het onderwijs op de scholen/locaties dicht bij docenten, waardoor de kwaliteit dus beter geborgd wordt en komt er meer geld vrij voor het primaire proces. Voor de afvloeiing van medewerkers (voormalige teamleiders en directeur) is in juni 2018 een reorganisatievoorziening gevormd waaruit reorganisatiekosten zoals transitievergoedingen gefinancierd worden. Door het gewijzigde organisatie-model zijn een aantal teamleiders fulltime docent geworden waaronder LO-docenten. Daarom wordt deze voorziening tevens gebruikt om een aantal docenten de gelegenheid te bieden om in werktijd een tweede bevoegdheid te halen.

3.6 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

4.2 Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het waarop de toekenning betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor

nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoordt in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4 Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.5 Personeelsbeloningen

4.5.1 Periodieke betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.2 Pensioenen

Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert en Omstreken heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva, bij Pensioenvoorziening.

4.6 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1 Rente- en kasstroomrisico

Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert en Omstreken loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

5.2 Liquiditeitsrisico

Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert en Omstreken maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1. Activa

1.2. Materiële vaste activa

	Computers	Machines	Meubilair en School- meubilair	Overige Inrichting	Inventaris t/m 2007	Totaal
Verkrijgingsprijs t/m 31-12-2018	2.326.069	1.163.851	1.329.157	952.072	2.336.186	8.107.336
Afschrijvingen t/m 31-12-2018	1.888.726	418.225	530.475	330.972	2.194.941	5.363.338
Boekwaarde per 31-12-2018	437.344	745.626	798.682	621.100	141.245	2.743.997
Investerings 2019	177.193	67.390	88.875	134.415		467.874
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-	-	-	-	-
	177.193	67.390	88.875	134.415	-	467.874
Afschrijvingen 2019	211.253	75.106	98.965	98.485	141.245	625.054
Boekwaarde desinvesteringen	-	-	-	-	-	-
Desinvesteringen afschrijvingen	-	-	-	-	-	-
	211.253	75.106	98.965	98.485	141.245	625.054
Verkrijgingsprijs t/m 31-12-2019	2.503.262	1.231.242	1.418.032	1.086.487	2.336.186	8.575.210
Afschrijvingen t/m 31-12-2019	2.099.978	493.331	629.439	429.457	2.336.186	5.988.392
Boekwaarde per 31-12-2019	403.284	737.911	788.593	657.030	-0,00	2.586.817

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd: Computers 4 jaar (25%), kantoormeubilair en overige inrichting 10 jaar (10%) (waaronder kunstgrasvelden), schoolmeubilair en machines 15 jaar (6,67%).

1.5. Vorderingen

	31-12-2019	31-12-2018
1.5.1 Debiteuren	64.322	100.399
1.5.6 <u>Overlopende activa</u>		
Vooruitbetaalde kosten	66.810	221.592
Te vorderen rente	9.019	10.543
Overige	115.733	75.938
Totaal vorderingen	255.884	408.472

De vordering inzake transitievergoedingen (€ 66.854) is gerubriceerd onder "overige". De vordering wordt in 2020 ingediend bij het UWV en afhankelijk van de afhandeling door het UWV is de looptijd langer dan 1 jaar.

1.7. Liquide middelen

	31-12-2019	31-12-2018
1.7.1 Banken	5.004.581	4.988.137
1.7.1 Schatkistbankieren	4.692.775	3.093.859
1.7.2 Kasmiddelen	-126	1.871
1.7.3 Deposito's		
Totaal liquide middelen	9.697.230	8.083.867

2. Passiva

2.1. Eigen Vermogen

	Saldo 31-12- 2018	Stelsel wijziging	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Saldo 31-12-2019
2.1.1 Algemene reserve	5.504.452		-173.750		5.330.701
2.1.2 Publieke bestemmingsreserves					
2.1.3 Bestemmingsreserve onderwijs convenant			421.000		421.000
2.1.3 Bestemmingsreserve lerarentekort			500.000		500.000
Reserve gespaarde bapo	40.000		-11.000		29.000
Totaal eigen vermogen	5.544.452		736.250		6.280.701

Het batig saldo wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve onderwijsconvenant en de bestemmingsreserve lerarentekort. Hierdoor daalt de algemene reserve met € 173.750. De reserve gespaarde bapo zal in de loop der tijd worden afgebouwd. Sparen is niet meer mogelijk en dus zal er in de toekomst alleen maar worden opgenomen.

2.2. Voorzieningen

	Saldo 1-1-2019	Dotaties 2019	Onttrekkingen 2019	Stelsel wijziging	Vrijval 2019	Saldo 31-12-2019
2.2.1 Personeelsvoorzieningen						
Spaarverlof			0			0
Duurzame inzetbaarheid	387.489		25.511			361.979
Langdurig zieken	71.000	300.000	71.000			300.000
WW-lasten	466.000	209.000	367.000			308.000
Ambtsjubilea	190.000	4.000	10.000			184.000
Reorganisatie	191.000	215.000	190.370			215.630
	1.305.489	728.000	663.881			1.369.609
2.2.3 Voorziening groot onderhoud	1.754.981	730.000	519.187			1.965.795
Totaal voorzieningen	3.060.471	1.458.000	1.183.068			3.335.403

	Saldo 31-12-2019	Kortlopend < 1 jr.	Langlopend 1 <> 5 jr.	Langlopend > 5 jr.
Spaarverlof	0		0	
Duurzame inzetbaarheid	361.979	30.000	120.000	211.979
Langdurig zieken	300.000	207.000	93.000	
WW-lasten	308.000	101.000	191.000	16.000
Ambtsjubilea	184.000	14.000	86.000	84.000
Reorganisatie	215.630	117.000	80.000	18.630
Voorziening groot onderhoud	1.965.795	1.640.197	160.000	165.598
	3.335.404	2.839.197	2.885.644	6.678.459

2.2.1 Personele voorzieningen

Voor de regeling **duurzame inzetbaarheid** is een voorziening gevormd op basis van de te maken keuzes in de cao VO. Deze regeling is vanaf 1-8-2014 van kracht geworden. Omdat in de nieuwe cao VO de maximale spaartermijn van 4 jaar is losgelaten wordt de voorziening opgebouwd tot het moment dat een evenwicht ontstaat tussen opbouw en opgenomen uren. In de komende jaren zullen meer ervaringscijfers worden opgedaan omtrent de ontwikkeling van deze voorziening.

Op basis van de richtlijn voor de jaarverslaggeving is er een voorziening gevormd voor toekomstige uitgaven voor medewerkers die op 31-12-2019 **langdurig ziek** zijn en geen uitzicht hebben op (volledig) herstel i.v.m. eigen risicodragers. Eerste jaar 100% doorbetaling, tweede jaar 70% doorbetaling.

Een voorziening **WW-lasten** wordt getroffen voor medewerkers waarvoor wij als Commanderie College verplichtingen hebben in verband met de WoVo. Dit geldt voor zowel, WW-uitkeringen, bovenwettelijk- en na wettelijke uitkeringen alsmede suppletiereregelingen. Van de uitkeringslasten komt 25% direct ten laste van Commanderie College, hiermee is rekening gehouden bij het bepalen van de hoogte van deze voorziening.

Op basis van de richtlijn voor de jaarverslaggeving is er een voorziening voor toekomstige **ambtsjubilea** gecreëerd. Bij het bepalen van de hoogte van de voorziening hanteren we een berekeningsmodel van de VOS/ABB. Hierbij wordt op persoonsniveau op basis van dienstjaren, dienstverband en blijf kans de voorziening bepaald.

Om zowel de kwaliteit van het onderwijs als de instroom van leerlingen te borgen, is in juni 2018 gekozen voor een ander onderwijsmodel en een andere organisatie waarbij het aantal leidinggevendenden ook bovenscholers is teruggebracht. Hierdoor komt de verantwoordelijkheid over de kwaliteit van het onderwijs op de scholen/locaties dicht bij docenten, waardoor de kwaliteit dus beter geborgd wordt en komt er meer geld vrij voor het primaire proces. Voor de afvloeiing van medewerkers (voormalige teamleiders en directeur) is een **reorganisatievoorziening** gevormd waaruit reorganisatiekosten zoals transitievergoedingen gefinancierd worden. Door het gewijzigde organisatie-model zijn een aantal teamleiders fulltime docent geworden waaronder LO-docenten. Daarom wordt deze voorziening tevens gebruikt om LO-docenten een tweede bevoegdheid te laten behalen.

2.2.3 Op de korte termijn (2020) zullen volgens het onderhoudsplan de uitgaven 200.000 bedragen, daarnaast wordt er in de begroting rekening gehouden met extra uitgaven (± € 830.000) voor voorgenomen verbouwingen. Het meer jaren onderhoudsplan is in oktober 2019 geactualiseerd. De komende jaren zal naar verwachting elk jaar € 730.000 gedoteerd worden.

2.3. Langlopende schulden

Er zijn geen langlopende schulden.

2.4. Kortlopende schulden

	31-12-2019	31-12-2018
2.4.1 Crediteuren	382.151	332.170
2.4.2 Belastingen en premies sociale verzekeringen	775.075	816.607
2.4.3 Schulden ter zake pensioenen	251.348	231.191
2.4.4 Overige kortlopende schulden	219.014	81.550
2.4.5 Overlopende passiva	1.296.238	1.169.896
	2.923.827	2.631.414

Uitsplitsing 2.4.2. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2019	31-12-2018
Loonheffing/btw	555.672	615.571
Premies sociale verzekeringen	219.403	201.036
Belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>775.075</u>	<u>816.607</u>

Uitsplitsing overlopende passiva.

	31-12-2019	31-12-2018
OCW subsidie met verrekeningsclausule	1.903	1.930
OCW vooruit ontvangen subsidie	177.182	83.023
Vakantiegeld en -dagen	709.553	688.231
Overige	407.600	396.712
Totaal	<u>1.296.238</u>	<u>1.169.896</u>

Specificatie OCW vooruit ontvangen subsidie OCW:

Materiële inzet VMBO techniekgeld 2020	111.609
Transitorische post 7/12 subsidie doorstroomcoach naar 2020	9.671
Transitorische post subsidie DUO VSV voor 2020	22.500
7/12 lerarenbeurs naar 2020	33.402
	<u>177.182</u>

Specificatie overig:

Voorgesloten uitkering voor medewerker	47.395
7/12 ouderbijdrage t.b.v. 2020	45.000
Waarborgsommen	-17.582
Personeelsfonds	28.984
Ouderraad	32.655
Leerlingenraad	-1.223
Ckv Amsterdam	-1.109
Reis Polen/Rome/Praag	-1.422
Uitwisseling	90.525
	<u>407.600</u>

Niet uit de balans blijkende activa en verplichtingen

De vordering op het ministerie van OC&W in het kader van de bevoorschotting lumpsum bekostiging personeel bedraagt € 1.368.174 zijnde het zgn. betaalritmeverschil. Deze vordering is niet opgenomen onder de activa omdat zij slechts in een zeer uitzonderlijke situatie (opheffen van de instelling op een ander moment dan 1 augustus zonder overdracht aan een andere onderwijsinstelling en onvoldoende activa gefinancierd uit overheidsgelden om de verplichtingen jegens het personeel na te komen) ook daadwerkelijk te gelde gemaakt kan worden. Wettelijk is in de 'regeling onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging vo' (2006) bepaald dat wanneer wordt besloten tot het opnemen van de vordering, de omvang ervan maximaal 7,5% van de personele bekostiging mag bedragen. Dit zou betekenen dat de niet uit de balans blijkende actiefpost in dit kader € 1.368.174 bedraagt.

Voor de levering van energie is gebruik gemaakt van de collectieve Europese aanbesteding (energie voor scholen) dit heeft geresulteerd in een contract met Eneco en DVEP. Dit contract loopt tot en met 31 maart 2020, een aanmelding voor een nieuwe collectieve aanbestedingsprocedure is in 2019 gedaan.

Voor printers/kopieerapparatuur is in 2018 na Europese aanbesteding een nieuw contract afgesloten met de firma Canon. Dit contract loopt van 1 oktober 2018 tot 30 september 2023.

Met de firma CSU (schoonmaak), na Europese aanbesteding is een contract voor onbepaalde tijd gesloten vanaf 1 juni 2020.

Voor de salarisverwerking was met de firma RAET vanaf 1 januari 2012 een contract afgesloten welke liep tot 31 december 2018. Over verlenging van de looptijd is discussie met RAET. Over de uitkomst hiervan is nog onduidelijkheid. Per 1 januari 2021 zal met een andere partner de salaris verwerking plaatsvinden.

Verbonden Partijen

Stichting Samenwerkingsverband passend onderwijs VO-SO Helmond-Peelland is een samenwerkingsverband van besturen van scholen in het voortgezet onderwijs in de regio Helmond. De stichting is statutair gevestigd in Helmond. De opdracht van het samenwerkingsverband is dat iedere leerling die tot het samenwerkingsverband behoort een passende onderwijsplek aangeboden krijgt (categorie activiteiten = overig). Het bestuur van het samenwerkingsverband bestaat uit directieleden van de aangesloten scholen.

B. Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

3. Baten

3.1. Rijksbijdragen OC en W

	2019	Begroting 2019	2018
3.1.1 (Normatieve) Rijksbijdrage OC en W	21.292.544	19.465.742	21.570.496
3.1.2 Overige subsidies OC en W	2.302.227	3.035.258	2.079.473
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen	1.472.624	1.294.000	1.062.517
	25.067.395	23.795.000	24.712.486
Uitsplitsing			
Reguliere subsidie	21.292.544	19.465.742	21.570.496
Niet geoormerkte subsidies	2.300.297	3.017.258	2.075.279
Geoormerkte subsidies	1.930	18.000	4.194
Ontvangen doorbetalingen	1.472.624	1.294.000	1.062.517
	25.067.395	23.795.000	24.712.486

Totaal rijksbijdragen OC en W

De normatieve rijksbijdrage OCW is hoger dan begroot, omdat de landelijke gemiddelde personeelslast (gpl) (personele inkomsten voor onze school) in 2019 met 3,13% is verhoogd. De opbouw van de 3,13% is als volgt:

- de loonruimte 2019 bedraagt **2,7%**; dit betekent dat de 2,15% (loonsverhoging per 1 juni) is gedekt;
- voor incidentele loonontwikkeling komt **0,3%** beschikbaar.
- de vergoeding voor pensioenontwikkeling wordt **0,10%**.
- overige sociale werkgeverslasten **0,03%**.

Dit betekent extra rijksbijdrage van **€ 563.000**

In het onderwijsconvenant van 1 november 2019 zijn extra investeringen van € 150 miljoen voor het voortgezet onderwijs beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn bestemd om in 2020 en 2021 uit te geven ter verlichting van het lerarentekort en de werkdruk. Op 20 december 2019 heeft onze school **€ 421.000** (€ 154 per leerling) ontvangen. Op 30 januari 2020 heeft OCW besloten dat deze middelen als bate in 2019 moet worden opgenomen. Hierdoor stijgen de reserves in 2019. Om die reden wordt een bestemmingsreserve onderwijsconvenant opgenomen in de jaarrekening 2019. Middelen uit deze bestemmingsreserve worden voor de helft in 2020 en voor de helft in 2021 besteed.

Onder de post overige subsidies zijn onder andere de subsidies voor lesmateriaal en prestatiebox opgenomen.

De ontvangen doorbetalingen betreffen de doorbetalingen van het samenwerkingsverband Helmond-Peelland VO. Deze zijn € 181.000 hoger dan begroot. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat het samenwerkingsverband het positieve financiële resultaat heeft afgeroomd ten gunste van de deelnemende scholen.

3.2. Overige overheidsbijdragen

	2019	Begroting 2019	2018
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen	21.661	38.000	59.376
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	56.702	39.000	39.960
	78.363	77.000	99.336

Van de gemeentes Boekel en Laarbeek wordt een bijdrage ontvangen voor schoolmaatschappelijk werk. Daarnaast ontvangt de school een bijdrage van de gemeente Gemert-Bakel in de kosten van de Syntheseklas.

3.5. Overige baten

	Begroting		
	2019	2019	2018
3.5.1 Medegebruik onroerende zaken	11.356	15.000	15.188
3.5.2 Detachering personeel	103.833	52.000	73.439
3.5.5 Ouderbijdragen	104.583	123.000	124.957
3.5.6 Overige baten	14.718		35.244
Totaal overige baten	234.490	190.000	248.827

4. Lasten

4.1. Personele lasten

	Begroting		
	2019	2019	2018
4.1.1 Lonen en salarissen	18.012.321	17.643.200	18.147.350
4.1.2 Overige personele lasten	1.767.922	1.367.800	1.698.886
4.1.3 Af: uitkeringen	113.323	70.000	215.327
<u>Personeelslasten</u>	19.666.920	18.941.000	19.630.909
Uitsplitsing			
4.1.1.1 Lonen en salarissen	13.967.145	17.643.200	14.293.633
4.1.1.2 Sociale lasten	1.820.017		1.790.035
4.1.1.3 Pensioenlasten	2.225.158		2.063.682
<u>Lonen en salarissen</u>	18.012.320	17.643.200	18.147.350
4.1.2.1 Dotatie overige personele voorzieningen	251.184	145.000	223.376
4.1.2.2 Uitzendkrachten en uitbesteding	666.775	392.000	618.721
4.1.2.3 Overige	849.964	830.800	846.788
<u>Overige personele lasten</u>	1.767.922	1.367.800	1.688.885

Het gemiddeld aantal fte's bedraagt:

	2019	2018
Directie	10	9
OP	177	179
OOP	66	63
	253	251

WNT complexiteitspunten 2019

Commanderij College is ingedeeld in Klasse D (9-12 punten) op basis van onderstaande criteria:

driejaarsgemiddelde totale baten, aantal complexiteitspunten = 4
driejaarsgemiddelde aantal leerlingen, aantal complexiteitspunten = 3
gewogen aantal onderwijssoorten, aantal complexiteitspunten = 4
Totaal aantal punten = 11

WNT maximum 2019 voor is € 152.000

Bezoldiging topfunctionarissen

	dh. A. Bressers
Functiegegevens	Directeur- bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 114.314
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.591
<i>Subtotaal</i>	€ 133.905
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 152.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Bezoldiging	€ 133.905
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

De heer Bressers is per 1-1- 2019 benoemd als directeur-bestuurder van het Commanderie College.

Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2019						
	dh. J. Snijders	dh. H.C.L.M. van Rooy	mw. M. Noordermeer	mw. H.R.M.A. van der Heijden	mw. J.W.M. van Doremalen	dh. R.J.W. Gerrits
Functiegegevens	voorzitter		Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12		1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 30/6	1/1 - 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 4.250		€ 3.250	€ 3.250	€ 1.625	€ 3.250
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 22.800		€ 15.200	€ 15.200	€ 7.600	€ 15.200
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0		0	0	0	0
Bezoldiging	€ 4.250		€ 3.250	€ 3.250	€ 1.625	€ 3.250
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2018						
	dh. J. Snijders	dh. H.C.L.M. van Rooy	mw. M. Noordermeer	mw. H.R.M.A. van der Heijden	mw. J.W.M. van Doremalen	dh. R.J.W. Gerrits
Functiegegevens	voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/7	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/8 - 31/7
Bezoldiging						
Bezoldiging	€ 4.250	€ 1.895	€ 3.250	€ 3.250	€ 3.250	€ 3.250
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 21.900	€ 8.517	€ 14.600	€ 14.600	€ 14.600	€ 6.083

4.2. Afschrijvingen

	Begroting		
	2019	2019	2018
4.2.2 Gebouwen	0	0	0
4.2.3 Inventaris en apparatuur	625.054	567.000	596.724
Totaal afschrijvingen	625.054	567.000	596.724

Bij afschrijvingskosten meubilair is in 2019 een inhaal afschrijving van € 80.000 gedaan. Dit meubilair was bij de invoering van het financieel pakket Exact in 2011 als bulk ingevoerd. Voor alle inventaris is destijds een afschrijvingsperiode van 15 jaar gekozen. In de meeste gevallen betreft het overige inventaris dat eigenlijk in 10 jaar afgeschreven had moeten worden. Daarnaast geldt dat deze inventaris voor een deel niet meer in gebruik is. Daarom is de gehele boekwaarde per 31 december 2019 vervroegd afgeschreven.

4.3. Huisvestingslasten

	Begroting		
	2019	2019	2018
4.3.1 Huur	23.472	29.000	33.125
4.3.2 Dotatie onderhoudsvoorziening	730.000	730.000	730.000
4.3.3 Klein onderhoud en exploitatie	245.848	190.000	221.797
4.3.4 Energie en water	251.939	284.000	280.233
4.3.5 Schoonmaakkosten	461.425	450.200	436.549
4.3.6 Heffingen	12.579	13.500	12.279
4.3.7 Overige huisvestingslasten	54.982	42.300	48.983
Totaal huisvestingslasten	1.780.245	1.739.000	1.762.966

4.4. Overige instellingslasten

	Begroting		
	2019	2019	2018
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	276.571	183.000	197.930
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.832.718	1.706.000	1.696.356
4.4.3 Dotatie overige voorzieningen			
4.4.4 Overige	471.510	347.000	369.779
Totaal overige instellingslasten	2.580.799	2.236.000	2.264.064

Onder de administratie- en beheerslasten is een post honorarium accountant voor het onderzoek van de jaarrekening opgenomen van € 17.707. In 2018 was € 15.956 als honorarium van de accountant voor het onderzoek van de jaarrekening en € 742 als advieskosten. In 2019 zijn alle kosten van de accountant m.b.t. de controle van de jaarrekening 2019 opgenomen ook al vond betaling in 2020 plaats of moet deze nog in 2020 plaatsvinden. In 2018 en eerdere jaren werd het kasstelsel gehanteerd.

Onder inventaris, apparatuur en leermiddelen is een post opgenomen van € 111.606 van nog niet uitgegeven materialen voor vmbo-techniekmiddelen 2019 gefinancierd uit deze subsidie 2019.

5. Financiële baten en lasten

	Begroting		
	2019	2019	2018
5.1 Financiële baten	9.019	3.000	10.546
5.2 Waarde vermindering vaste activa		0	0
Totaal overige instellingslasten	9.019	3.000	10.546

Resultaatbestemming

De jaarrekening sluit met een positief resultaat van € 736.250 waarvan € 11.000 ten laste komt van de bestemmingsreserve BAPO. € 421.000 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve onderwijsconvenant. € 500.000 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve Toekomstig lerarentekort. Het overige resultaat -€ 173.750 wordt in mindering gebracht aan de algemene reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling. Hoewel de financiële impact van de uitbraak van het coronavirus ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening nog niet volledig duidelijk is, zijn wij van mening dat op basis van de momenteel beschikbare informatie, de inmiddels genomen maatregelen en bestaande liquiditeitsbuffer, de bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling niet geraakt wordt

Haalbaarheidsonderzoek bestuurlijke fusie Willibrord Gymnasium en het Commanderij College

Het Willibrord Gymnasium en het Commanderij College maken deel uit van het ORION leernetwerk van 14 onafhankelijke scholen in Noord-Brabant. Vanuit dit ORION netwerk is eind 2018 de behoefte uitgesproken om meer de samenwerking op te zoeken in diverse sub regio's. In 2019 zijn hierover verkennende gesprekken gevoerd. Deze gesprekken hebben voor het Commanderij College en het Willibrord Gymnasium geleid tot het gezamenlijk verkennen van synergievoordelen bij een intensievere samenwerking. Diverse gesprekken volgden en op 23 oktober 2019 vond een kennismakingsbijeenkomst plaats, waarbij vijf leden van het bestuur van het Willibrord Gymnasium, twee leden van de raad van toezicht en de bestuurder van het Commanderij College aanwezig waren. Tijdens de kennismakingsbijeenkomst bleek dat beide partijen willen onderzoeken of een bestuurlijke samenwerking meerwaarde biedt voor de leerlingen. Dit was de start van een intensivering van het denken over samenwerking, dat inmiddels heeft geleid tot het voornemen van een fusie tussen de beide scholen op 1 januari 2021. Hiervoor zal in 2020 een haalbaarheidsonderzoek bestuurlijke fusie plaatsvinden.

Bijlagen

Bestuur: Commanderij College

Brinnr: 25MG

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de beschikking		
	Kenmerk	Datum			geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel	afgerond
Regeling Lerarenbeurs/subsidie voor studieverlof	1215670	20-9-2019	€ 51.774,88	€ 51.774,88		x	
Regeling Lerarenbeurs/subsidie voor studieverlof	1285417	22-10-2019	€ 5.486,08	€ 5.486,08			
		totaal	€ 57.260,96	€ 57.260,96			
Regeling Aanvullende bekostiging technisch VMBO	1394963	19-12-2019	€ 381.395,25	€ 381.395,25		x	
		totaal	€ 381.395,25	€ 381.395,25			
Subsidie lenteschool 2019	LENZO19154	5-4-2019	€ 6.300,00	€ 6.300,00			
Subsidie lenteschool 2019	LENZO19062	10-4-2019	€ 9.450,00	€ 9.450,00			
		totaal	€ 15.750,00	€ 15.750,00			

Brinnr:	25MG

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	te verrekenen ultimo verslagjaar
						€ -
		totaal	€ -	€ -	€ -	€ -

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Saldo 1-1-2019	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31-12-2019	Saldo nog te besteden
Praktijkcleren en Groene plus (tbv alle andere subsidies en aanvullende bijdragen niet zijnde o.g.v. art. 2, 3 en 11)	171481	13-12-2010	€ 13.867,83	€ 1.930,22	€ -	€ 27,00	€ 27,00	€ 1.903,22
		totaal	€ 13.867,83	€ 1.930,22	€ -	€ 27,00	€ 27,00	€ 1.903,22

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert e.o.
Postbus 58
5420 AB GEMERT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert e.o. te GEMERT gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert e.o. op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2019;
- (2) de staat van baten en lasten over 2019; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Voortgezet Onderwijs Gemert e.o. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven *postadres*
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarssen

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

accountants
onderwijs & kinderopvang

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarssen

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarssen

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093

mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven *postadres*

Bogert 16

5612 LZ Eindhoven

Maarssen

Bisonspoor 7023

3605 LT Maarssen

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 4 juni 2020

Wijs Accountants

Drs. M.H.J. Werner-Hoeks RA

Kenmerk: 2020.0128.conv

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33

KVK 58941487

BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl